

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POŠTARSKA ULICA 8. — TELEFON: 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za izposojnino 10 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izposojnino ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Intensa attività aerea

Efficaci bombardamenti di Tobruk, Marsa Matruh, Malta e Cipro — Tre aerei nemici abbattuti — Naviglio affondato a Paphos

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 5 ottobre il seguente bollettino di guerra n. 490:

In Africa settentrionale e orientale scontri locali a noi favorevoli. La R. Aeronautica ha svolto intense azioni di bombardamento colpendo apprestamenti e banchine di Tobruk e impianti e baracamenti nella zona di Marsa Matruh. Sono stati provocati incendi ed esplosioni.

Durante una nuova incursione aerea su Bengasi sono stati fatti precipitare in fiamme altri due apparecchi nemici; un terzo apparecchio è stato abbattuto dalla caccia.

Le basi aeree di Malta sono state efficacemente bombardate dalla nostra aviazione. Altri velivoli hanno colpito con successo l'isola di Cipro, l'aeroporto di Nicotia e di Larnaca e hanno affondato naviglio nemico nel porto di Paphos.

Intenzivno delovanje letalstva

Uspešno bombardiranje Tobruka, Marsa Matruha, Malte in Cipra — Tri sovražna letala sestreljena — Nekaj ladij potopljenih na Paphosu

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja naslednje vojno poročilo št. 490: V Severni in Vzhodni Afriki krajevni spopadi, ki so se za nas ugodno končali. Kraljevo letalstvo je intenzivno bombardiralo ter zadelo naprave in pomele v Tobruku ter ureditve in taborišča v območju Marsa Matruha. Nastali so požari in eksplozije.

Med novim letalskim napadom na Bengazi smo zrušili v plamenih dve sovražni letali, tretje letalo pa so sestrelili nemški lovci.

Letalska oporišča na Malti je naše letalstvo učinkovito bombardiralo; druga letala so z uspehom zadela letališča na otoku Cipru, pri Nikoziji in Larnaki ter so potopila sovražna ladja v pristanišču Pafos.

Z operacijskega področja, 6. okt. s. V noči na 5. oktober so izvedle patrole na odseku pri Sollumu nekaj operacij, ki so se uspešno zaključile. Pri nekem takim napadu so ujeli enega angleškega oficirja in nekaj potopili ter zaplenili nekaj avtomatskega orožja in drugih vojnih potrebščin.

Letalske sile so neprestano bombardirale postojanke pri Tobruku, posebno pa tobruško pristanišče ter so prizadevale raznim napravam prav veliko škodo. Tudi nemške letalske sile so bile intenzivno na

delu in mnogo strmoglavcev je z velikimi uspehi bombardiralo sovražne postojanke okrog Tobruka. Druga nemška letala so bombardirala pristaniške naprave in zorišča sovražnih čet v Marsa Matruhu. Nemška letalska letala so se enkrat izkazala s svojo izredno sposobnostjo in pogumom. Pri nekem letalskem napadu na Sidi el Barani sta bili dve nemški letalski letali napadeni od 9 angleških »Hurricane«. Letali sta borbo sprejeli in uspelo jim je sestreliti dve sovražni letali, ki sta še v zraku vneli. Obe nemški letali sta se nepoškodovani vrnili na svoje oporišče.

Poškodovane angleške ladje

Budimpešta, 6. okt. s. Algeciras, 5. okt. s. Iz Gibraltarja poročajo, da bo angleška križarka »Nelson«, ki jo je italijanska letala zadela z več bombami na krmi, potrebovala za popravilo več mesecev. Po preteku tega časa jo bodo predali v nadaljnje popravilo v kak večji arsenal, kjer bo izvršena podrobna revizija ladje ter obnovljena vsa ladijska oprema, uničena ob napadu 27. septembra. Obenem se izve, da ima tudi neka matična ladja, ki se je zatekla v Gibraltar, znatne poškodbe na krovu. S te matične ladje so izkrcali mnogo mrtvih in ranjenih.

Srdite borbe na vsej vzhodni fronti

Na vseh odsekih se razvijajo operacije velikega obsega, ki prihajajo do izraza v srditih bitkah — Vsi sovjetski protinapadi so bili odbiti

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 5. oktobra. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Napadalne operacije na vzhodu ugodno napredujejo. V južni Ukrajini so pešadijske divizije v borbah za močno utrjene in trdovratno branjene sovjetske postojanke v prostoru pri Perekopu in pri čiščenju polotoka južno-vzhodno od izliva Dnepra ter nekaterih malih otokov v Črnem morju v času od 24. do 29. septembra zajele 12.000 ujetnikov ter zaplenile 34 tankov, 179 topov in 472 strojnice.

Iz Oesela so pionirji na jurišnih čolnih izvršili prazen napad na otok Aburka in zajeli vsa posadka.

V vzhodni Kareliji so finske čete uspešno nadaljevale svoje operacije.

Letalski napadi so bili usmerjeni v zadnji noči proti važnemu oboroževalnemu podjetju južnovzhodno od Harkova in proti vojaško važnim napravam v Moskvi in Petrogradu.

Na angleški vzhodni in južnovzhodni obali so bombardirala bojna letala v noči na 5. oktober vojno važne naprave.

V Severni Afriki so napadli nemški strmoglavci izkrcavališča in skladišča v luci Tobruk in Marsa Matruh z dobrim uspehom. V značnih borbah sta bili dve angleški letalski sestreljeni.

Sovražnih poletov nad nemško ozemlje ni bilo.

Berlin, 6. okt. s. Na vzhodni fronti so se v soboto razvile hude borbe na odseku nekega nemškega armijskega zbora. Kakor poroča DNB, so Sovjeti postavili v borbo številne težke tanke in en oklopni vlak. Sovjetski napadi pa so bili uspešno odbiti. Na sovjetski strani so bile izgube ljudi in materiala zelo velike. Nemške čete so ujele 300 sovjetskih vojakov in uničile 13 tankov, med njimi enega 52-tonskega. Oklopni vlak je bil bombardiran in imobiliziran. Neko sovjetsko letalo je skušalo poseči v borbo, a je bilo od nemškega protiletalskega topništva sestreljeno. Sovjetski topovi so bili kmalu izločeni iz borbe.

Vzhodno od Dnepra

Budimpešta, 6. okt. s. Madžarska brzojavna agencija sporoča, da se zavezniške operacije na oni strani Dnepra razvijajo z izredno točnostjo. V nekoliko dneh bo izvršen v vsej popolnosti strateški načrt vrhovnega poveljstva zaveznikov in osvobodni bo do vsi važni cilji, ki jih predvideva načrt. Poskusi sovražnika za ustanovitev zavezniškega prodiranja so bili odločno zavrnjeni. Madžarsko topništvo je učinkovito podpiralo napredovanje zavezniških oddelkov. Madžarsko letalstvo je zadnjih 24 ur bombardiralo sovražna zaledja ter razbilo razno prometna pota.

Rumunske izgube

Za one, ki se verjamejo in celo širijo iz lahkovernosti ali namenoma napačne vesti, ki jih nekaj tujih radijskih postaj dnevno širi, objavlja glavni stan oboroženih sil naslednje podatke:

Od pričetka vojne smo ujeli 60.000 sovjetskih vojakov. Na naši strani je bilo 15.000 pogrešanih. Med njimi je treba 7 do 8 tisoč smatrati za padle in le ostanek za ujetnike, dalje 20.000 padlih in 70.000 ranjenih, med njimi 80 odstotkov lažje. Sovražnik pa je imel na odsekih, na katerih so se borile naše čete, 70.000 mrtvih in 100.000 ranjenih. Sestrelili smo 563 sovražnih letal, sami pa izgubili 120; nekateri izmed njih bo mogoče še popraviti. Zasedli smo ogromne množine municije. Če se naše izgube primerjajo s sovražnimi, so stvarno mnogo manjše. Doslej je bilo aretiranih nad 90 odstotkov padelcev z letal in članov terorističnih organizacij, ki so delovali v zaledju naše fronte. Ne enim in ne drugim ni uspelo izvršiti atentate ali terorističnega dejanja. Sovražna letala z bombami niso zadela niti enega našega vlaka s strelivom, ne kako naše skladišče municije, ne kak most, ne kako tovarno. Škoda, ki je bila povzročena v Ploestiju, ni dosegla 300 milijonov lejev.

Švedski princ na finski fronti

Stockholm, 6. okt. s. Švedski princ Gustav Adolf, načelnik švedske vojske misli, ki se muči na finski fronti, se je nedavno napotil v prve bojne črte na reki Svir. Nekoliko metrov od njega je udarila in se razpočila sovjetska granata, princ pa je k sreči ostal nepoškodovan.

Sovjetski begunci na švedskem

Stockholm, 6. okt. s. Okrog 60 sovjetskih beguncev, med njimi tudi okrog 20 »črnih« je s tremi motornimi čolni prispelo na otok Sandö ob vzhodni obali Wigotlanda. Švedske oblasti so jih takoj internirale.

Udeleževanje finskega letalstva

Helsinki, 6. okt. s. V zadnjih 24 urah so finske letalske sile intenzivno bombardirale del železniške proge proti Murmansku med Petrozavodskim in Kenijem. Dva sovjetska vlaka z municijo sta bila zadeta v polno. Z bomba je bila zadeta tudi neka kolona sovjetskih avtomobilov, ki je prevažala čete in municijo. Nad Kontopohijo so se finski lovci spopadli s skupino sovjetskih letal in so sestrelili dve ruski lovski letali. Finsko protiletalsko topništvo je na Sviru sestrelilo en ruski bombnik in eno lovsko letalo. Pri Hangöju pa je pristalo nekega ruskega lovca, da je pristal na finskih tleh. Njegova posadka je bila ujeta.

General Pricolo v Bukarešti

Bukarešta, 6. avg. s. Državni podpornik italijanskega letalskega ministrstva general Pricolo je v spremstvu generalov Mattea in Bernasconia prispel z letalom z vzhodne fronte v Bukarešto. Na vzhodni fronti so ga sprejeli italijanski poslanik Bova Scoppa, general Speidel, načelnik nemške letalske misije v Rumuniji, general Pop, generalni tajnik rumunskega letalskega ministrstva ter druge ugledne osebnosti.

Pomanjkanje premoga na Angleškem

London, 6. okt. s. »Times« posveča velik članek o običnem pomanjkanju premoga, ki se opaža po vsej Angliji. Vsa država je resno zaskrbljena zaradi hitrega nastopa mraza in bližajoče se zime, to tembolj, ker nimajo zadostne množine kuriva. Angleška zima je zelo huda. List svetuje sodržavljanom največjo štednjo s premogom in gospodinjstvom ter naglašja, da vkljub zagotovilom vlade produktov premoga ne krije vseh potreb. To zimo bo primanjkljaja najmanj za 6 ali 7 milijonov ton. Vojške oblasti so opustile vojaške službe 22 tisoč rudarjev, da se na ta način povisa produkcija. List zahteva, naj se izvede boljša organizacija za preskrbo z gorivom.

Göbbels o edinstvu nemškega naroda

Berlin, 6. okt. s. Propagandni minister dr. Göbbels je imel ob priliki velikih zborovanj v Saarbrücken in v Metz govor, v katerem je poudarjal edinstvo nemškega naroda, ki je postala v tretjem letu vojne še večja. Govoril je tudi o velikih sposobnostih nemškega vojskovanja. V Metz je še posebej opozoril na naloge, ki jih bo moralo izpolniti to mesto glede na svojo pomembno priključitev k nemški državi.

Odmev Hitlerjevega govora na Hrvaškem

Zagreb, 6. okt. s. Govor nemškega kancelarja je v hrvaški javnosti zbudil velik odmev. »Hrvaški Narod«, »Novi list« objavljata Führerjeve besede skoraj v celem obsegu in poudarjata, da bošil izjav evropski narodi doslej še niso slišali. »Hrvaški Narod« izjavlja ponos vseh Hrvatov, da se pod vodstvom Nemčije in Italije udeležujejo gradnje nove Evrope in da se rano ob rami z vojski Mussolinija in Hitlerja bijejo za novi red in ideale človečanstva tudi hrvaški borci.

Povratek Italijanov iz Irana

Sofija, 6. okt. s. Včeraj so se pripeljali v Bolgarijo Italijani, ki so bili prisiljeni odnesti se iz Irana. V Sofiji so jih sprejeli italijanski poslanik z osemsto poslanstvom in drugi italijanski obojnostveniki. Zvečer so s posebnim vlakom odpotovali dalje v Italijo.

Nove milijarde za ameriško oboroževanje

Washington, 6. okt. s. Finančni minister Morgenthau je napovedal za ta teden novo emisijo zveznih obligacij v znesku ene milijarde 250 milijonov dolarjev.

Mehiški poslanik se vrača v Berlin

Mexico, 6. okt. s. Mehiški poslanik v Berlinu general Juan Azcarate je preživel nekaj mesecev na dopustu v Mehiki. Včeraj je odpotoval v Zedinjene države, od koder se bo z letalom preko Portugalske vrnil na svoje službeno mesto v Berlinu.

Pomiloštev atentatorja na Laval

Vichy, 4. okt. s. Maršal Petain je pomiloštil Paula Colettea, ki je pred petimi tedni napadel Laval in Deata in ki ga je včeraj parisko posebno sodišče obsodilo na smrt. Smrtna kazen je bila spremenjena v doživotno robijo.

Princ Konoje pri milikadu

Tokio, 4. okt. (Domei.) Mikado je danes sprejel v avdienco predsednika japonske vlade prince Konoja, s katerim se je razgovarjal o tekočih vprašanjih.

Fašistična pravica bo zagotovila varnost življenja in dela

Na večer pred velikim dogodkom, kakšen je Ljubljanski velesojem, ki ga je Režim podprl in ojačil ne samo zaradi koristnega medsebojnega spoznavanja med novo in starimi pokrajini, marveč tudi, da bi odprl mestu Ljubljani širše obzorje, je bilo izvršeno sabotažno dejanje, ki k sreči ni imelo posledic, ki pa se je z njim poskušilo škoditi uspehu prireditve. Prav te dni sta bili izvršeni tudi podli zasedi, pri katerih sta bila ubita dva italijanska vojaka.

Malostevilni kriminalni elementje se nadalje škodujejo okviru resnega in pridnega dela slovenskega prebivalstva, ki v svoji ogromni večini obsoja ta nasilna dejanja in ki zavestno izpričuje svojo lojalnost do režima ter ceni doslej dovršene napore za zboljšanje gospodarskih in socialnih prilik delovnih stoev. Ti kriminalni elementi pa kažejo, da si očitno niso za ja-

snem o nepopustljivosti fašističnih zakonov. Ti elementi se bodo izsledili in kaznovani, kakor to narekuje neposredni interesi zdravega in delovnega ljudstva, ki ne zahteva nič drugega, kakor da dela in živijo pod zaščito modrih rimskih zakonov. Fašistična pravica bo izpolnjena in bo toliko večja in trdna, kolikor je bila spočetka milostna, da bi tako, kakor vedno, zaščitila varno življenje in delo slovenskemu prebivalstvu.

Ustanovitev izrednega sodišča

Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino je ustanovil izredno sodišče, kakor ga določa njegova odredba z dne 11. septembra XIX., ki se nanaša na ukrepe za zaščito javnega reda.

Fašistični nabori

Udeležilo se jih je okrog 2 milijona pripadnikov fašističnih mladinskih organizacij

Rim, 6. okt. s. Približno 2 milijona pripadnikov fašističnih mladinskih organizacij se je včeraj udeležilo fašističnih naborov. V vrste »Balile« je prešlo 277.621 članov, »Sinov volkulje«, v vrste »Mali Italijank« pa 264.776 »Hera volkulje«. 260.704 člani »Balile« so prešli med avangardistične strelce, 160.254 »Mali Italijank« pa v vrste »Mladih Italijank«. Med »Mlade fašiste« je šlo 296.593 avangardistov, med »Mlade fašistke« pa 149.899 Mladih Italijank. Končno je prešlo 308.943 »Mladih fašistov« v vrste strankinih borbinih organizacij in milice, 109.465 »Mladih fašistk« pa v vrste ženskih fašijev. Sedem letnikov se je na ta način udeležilo fašističnih naborov. Nabori so se vršili v oviru velikih svečanosti, ki so imele vse strogo vojaški značaj.

Svečanostim so prisostvovali prvaki stranke, zastopniki oboroženih sil, šolskih oblasti, bojevnih organizacij ter organizacij rezervistov in zastopniki delavstva. Udeležilo se je jih tudi ogromne množice ljudstva. Posebno pomembni so bili fašistični nabori v Milanu, Neaplju, Genovu, Bologni, Palermu, Torinu, Florenci, Trstu, na Reki in v drugih pokrajinskih glavnih mestih. V Rimu je bilo pri naborih 71.722 otrok dečkov in deklic. Tam je svečanost prisostvoval tajnik stranke minister Sereña. Udeležila se je jih tudi misija ustaške mladinske organizacije pod vodstvom Orsanića. Gošnje so zelo občudovali ceremonije ob priliki tega pomembnega dogodka. Rimske nabore so priredili v velikem teatru blizu Caravalliovih term v znamenju gesla »Zmagati«. Manifestacija je zavzela izredno velik pomen. Prišlo je do navdušenega vzklivanja Duceju in oboroženim silam.

lam. Ogromne množice so vedno znova vzklikale Duceju in domovini.

Berlin, 6. okt. s. V fašističnem domu so bili včeraj v okviru vojaške svečanosti fašistični nabori, ki se jih je udeležilo tudi italijanski veleposlanik Dino Alfieri. Svečanosti so prisostvovali zastopniki fašističnih organizacij in italijanski vojaški misij v Berlinu, kakor tudi množica Italijanov, ki žive v Berlinu. Eksc. Alfieri je pregledal razvrščene fašistične nabornike ter je nato prisostvoval njihovim zaprepi in predaji znakov. Član balile je zatem pozdravil veleposlanika v imenu svojih tovarišev. Njegov pozdrav je bil sprejet z velikim navdušenjem. Vse je vzklikalo Duceju in domovini.

Hamburg, 6. okt. s. V prisotnosti generalnega konzula in krajevnega fašističnega direktorja, so bili tudi včeraj fašistični nabori. Svečanost je bila v fašističnem domu. Zaključila se je za veliko manifestacijo za Duceja.

Novi podtajnik PNF

Rim, 6. okt. s. Duce je na predlog tajnika stranke imenoval nacionalnega svetnika Avgusta Venturija za podtajnika stranke. Novi podtajnik stranke je star 35 let. V stranki deluje že od leta 1919. Bil je skvadrist, bersaljerjski častnik, prostovoljec v sedanji vojni, inspektor stranke, podpredsednik kovinarske in železarske korporacije. Na rimski univerzi je napravil doktorat v pravi. Bil je honorarni docent za delovno zakonodajo na rimskem vseučilišču. Novi podtajnik stranke je znan strokovnjak za gospodarska in sindikalna ter vobče socialna vprašanja.

Stališče Bolgarije

Bolgarija je trdno na strani osi — Prijateljstvo z Rumunijo in Turčijo — Zahrbnost Sovjetske zveze

Varna, 6. okt. s. Tu je bilo včeraj zborovanje, na katerem je govoril predsednik Sbornja Hristo Kalvov. Govoril je o odnosih Bolgarije z osjo, Rumunijo, Turčijo in Sovjetsko zvezo ter o nalogah, ki jih ima bolgarski narod v sedanji vojni. Med drugim je naglasil, da se razvijajo bolgarski odnosi z Rumunijo v duhu spoznavanja, ki je bil sklenjen v Krajovi. Prijateljstvo in dobro sosedstvo med obema narodoma se je obnovilo. Kar se tiče Turčije, je govornik dejal, da so odnosi z njo zadovoljivi, prijateljski in iskreni.

Glede na odnose s Sovjetsko Rusijo je naglasil, da Bolgarija ni dežela, ki bi jo bilo mogoče boljše vizirati. Doslej je Bolgarija v svojih odnosih z Rusijo postopala nadvse korektno, toda take korektnosti na ruski strani ni bilo opaziti, kar

dokazuje okoliščina, da je sovjetska vlada pričela pošiljati v Bolgarijo mnogo padelcev in drugih saboterjev z nalogo, da bi izpodkopali varnost in neodvisnost bolgarskega naroda.

Nato je predsednik Sbornja govoril z o odnosih z osjo. Poudaril je, da se je Bolgarija že od vsega početka postavila na stran Italije in Nemčije, ki se borita za pravico in svobodo. Bolgarija tega ni storila zaradi kakih političnih razlogov, marveč zaradi tega, ker je za to ves bolgarski narod. Govornik je opozoril na politični in vojaški pomen doslej doseženih zmag in je naglasil, da so nemške čete spomlad prišle v Bolgarijo, ne da bi jo zasedle, marveč osvobodile. Govor predsednika Sbornja je bil na zborovanju sprejet z velikim navdušenjem.

Težaven prehranjevalni položaj Švice

Vedno hujše posledice angleške blokade

Bern, 6. okt. s. V Luganu je včeraj zvezni svetnik Celio otvoril sejo in je imel ob tej priliki govor, v katerem je naglasil, da bo postal gospodarski in prehranjevalni položaj Švice v nadaljnji vojni zmerom težji. Zaradi tega se bo treba pravočasno pripraviti in premagati vse težave. Na eni strani bo treba do skrajnosti pospešiti domačo produkcijo, na drugi strani pa do največje mere štediti z rezervami.

Javno mnenje se med tem vedno bolj obrača proti velikim demokracijam, ki so Švici odredile še zadnje dobave. Listi opozarjajo v svojih poročilih na zmerom večje gospodarske in prehranjevalne težave, ki so nastale zaradi ojačane blokade, kakor je bila proglašena v Londonu proti »najstarejši demokraciji«. Zelo važno je pri tem postalo vprašanje zlata, ki ga je švicarska narodna banka deponirala v New Yorku. Švicarski poslanik v Washingtonu se je odpravil v Bern, da dobi nova navodila glede tega zlata. Včeraj je spet

odpotoval nazaj v Ameriko ter bo skušal obnoviti pogajanja za omiljenje blokade.

Švedski princ Karel ponesrečil?

Stockholm, 6. okt. s. Izvedelo se je, da se je švedski princ Karel v soboto popoldne s »Clipperjem« odpeljal z nekega newyorškega letališča v smeri proti Evropi. Danes prispe v Lizbono. V sredo bo v Stockholmu.

Med tem je ameriška letalska družba objavila, da je bil neki »Clipper«, ki vdrzuje zvezo med Južno Ameriko, zaradi okvare motorja prisiljen pristati pri San Juanu di Portorico. Dva otoka sta pri tem utonila. Ostalih 19 potnikov in šest članov posadke je rešenih. Nekateri med njimi pa so ranjeni.

„Ljubljanski velesejem mora postati še večji“

Posebna slovesna otvoritev ljubljanskega velesejma —

Minister Eksc. Renato Ricci otvarja Ljubljanski velesejem

Ljubljana, 6. oktobra.

Nobena prireditev ljubljanskega velesejma se še ni začela tako slovesno kakor sedanja. Otvoritveni slovesnosti v soboto dopoldne je bilo naklonjeno tudi nebo, da je dobila popoln sijaj, kakršnega doslej pri nas nismo bili vajeni. Ne le, da so novi paviljoni dajali prireditvi lep okvir, temveč je bila vsa slovesnost v slogu učinkovitega ceremonijala; tudi tu se je pokazal italijanski smisel za formo in estetski čut.

ZUNANJI OKVIR

Na trgu ob glavnem vходу se je zbrala tako velika množica zastopnikov vsega javnega življenja kakor le ob največjih prireditvah. V sredini, ob vzhodni portalu je bil postavljen velik podij, ki ga je okrasilo učinkovito ozadje s trobojnicami in emblemi. Pred podijem sta stala kot častna stražarja karabinjerja v slavnostnem, silkovitem kroju. Na levi strani vzdolž trga sta zavzeli prostor vojaška godba in častna četa grenadirjev s polkovno zastavo, na desni so se pa zbrali številni povabljeni gosti. Povabljeni niso bili le zastopniki ustanov in uradov ter gospodarskega življenja, temveč tudi delavstva. Posebno častno so bile zastopane naše gospodarske ustanove in organizacije. Med odličnimi zastopniki oblasti je bil tudi številni oficirski zbor, na čelu s poveljnikom II. Armade armadnim generalom Eksc. Ambrosijem in poveljnikom armadnega zbora generalom Eksc. M. Robottijem. Pri slovesnosti sta bila navzoča zastopnika dveh sosednjih držav: Nemčijo je zastopil nemški generalni konzul dr. J. Brosch, Hrvaško pa konzul dr. Anton Ivančič. Ljubljansko mestno občino je zastopal podžupan dr. V. Ravnihar. Med številnimi zastopniki iz Ljubljane je treba omeniti predvsem knezoškofa dr. G. Rožmana, zastopnike Trgovinske obrtne zbornice in drugih gospodarskih organizacij.

PRIBOD DOSTOJANSTVENIKOV

Kmalu po 11. so prispeli na velesejmišče dostojanstveniki, na čelu z zastopnikom Fašistične vlade, Eksc. R. Riccijem, Ministrom korporacij. Visokega gosta so spremljali podpredsednik Fašistične zbornice Ezio Maria Grav, pokrovitelj ljubljanskega velesejma Visoki Komisar Eksc. E. Grazzoli, častniki in številni drugi odličniki. Prihod dostojanstvenikov je pozdravila godba, ob vrodu jih je pa sprejel in pozdravil predsednik velesejma Fr. Bonač, kakor so obšli častno četo, potem so pa zasedli podij, pozdravljeni od občinstva. Predno je stopil pred mikrofonski predstojnik velesejma, je Visoki Komisar Eksc. E. Grazzoli nazdravil Kralju in Duceju. Godba je zaigrala himno, nakar je množica začela skandirati: »Duce, Duce, Duce...«

PREDSEDNIKOV POZDRAV

Predsednik velesejma Fr. Bonač je pri srčno pozdravil visokega gosta, zastopnika Fašistične vlade Eksc. Riccija ter se zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je prišlo do velike velesejmske slavnosti, predvsem se je pa spomnil naklonjenosti Duceja. Prosil je zastopnika vlade, naj tolmari Duceju našo globoko hvaležnost in močno voljo, da hočemo sodelovati za skladen gospodarski razvoj Ljubljanske pokrajine z drugimi pokrajinami. Iskreno je pozdravil Eksc. E. M. Graya, podpredsednika Fašistične in Korporacijske zbornice. Toplo se je zahvalil za vsa pomoč pri letošnji prireditvi pokrovitelju velesejma Visokemu Komisarju Eksc. E. Grazzoli. Dejal je, da ta velesejem, ki šteje 1318 razstavljalcev s 15.000 m² razstavišča, kaže v veličastni, čeprav nepopolni obliki gospodarsko moč fašistične Italije in hoče odkriti gospodarsko prizadevanje nove ljubljanske pokrajine. Končno je predsednik nazdravil Kralju in Duceju.

MINISTROV GOVOR

Pred mikrofonski je stopil Minister Eksc. Renato Ricci in dejal pred pozornostno množico, da je dvajseti velesejem v Ljubljani poseben pomemben, ker je izobilni in ponazoril spojitve gospodarskih koristi Ljubljane z italijanskimi koristmi. Napor, ki ga je Ljubljana opravila, zasluži pohvalo, ki so jo deležni tudi zastopniki, sodelniki in vse prebivalstvo. — Nadaljeval je, da »da ne bo opustil prilike, da bi ne bil tolmarač tako visokih čustev, ki so se ob tej priliki manifestirala za Duceja.« — Ob koncu je zaželel največji uspeh tej manifestaciji, ki pomeni začetek nove dobe, dobe, ki bo Ljubljani prinesla trgovski in gospodarski dobrobit.

Množica je sprejela ministrove besede z odobravanjem, nakar je Visoki Komisar Eksc. E. Grazzoli ponovno nazdravil Kralju in Duceju, množica je vzklila pozdrav in godba je zaigrala himno.

NA OGLEDU RAZSTAV

S tem je bila slovesnost končana, toda dostojanstveniki so se še mudili dolgo na velesejmišču. Skrbno so se ogledali vse razstave, tako da je bil ogled končan šele ob 13. Najprej so vstopili v paviljon M, na razstavo ministrstev. Ta razstava zgovorno kaže prizadevanje vlade po gospodarskem napredku, stremeljuju po redu v gospodarskem življenju in smotnem izkoriščanju zemlje ter naravnih sil. — V sosednem paviljonu N, si je minister ogledal razstavo Goriške pokrajine. Posebno pozornost je zaslužil ogled razstav znamenitih italijanskih podjetij, v paviljonu O krasno urejena razstava »Italviscoso«, v Fiatovem paviljonu (P) zelo učinkovita in tudi okusna razstava največjega italijanskega podjetja svetovnega slovesa in v paviljonu Q ena najlepših razstav koncertna Montecatini.

ZANIMANJE

ZA LJUBLJANSKO POKRAJINO

Odličniki so se zelo zanimali zlasti za razstavo podjetij Ljubljanske pokrajine in Minister Eksc. Ricci si je skrbno ogledal

Prva velesejmska nedelja

Čeprav je včeraj odšlo mnogo meščanov iz mesta, je bilo na velesejmu zelo živo

Ze dolgo ni bilo v Ljubljani dogodka, ki bi oživil naše ulice tako kakor zdaj velesejem. Morda je kdo pričakoval, da sedanja velesejmska prireditev, čeprav zasluži veliko pozornost, ne bo tako velika privlačnost, da bi zaradi nje postal promet mnogo živahniji, vendar je postala Ljubljana v soboto tu in tam v resnici vlemestna. Tako je mnogo živahnosti promet zlasti na Celovski cesti in na cestah vidimo tudi precej motornih vozil, kljub omejitvam v avtomobilskem prometu.

Prejšnja leta je prišlo vreme med velesejmom že v pregovor. Letos, ko se nam na velesejmišču ni treba več tako bati dežja, ker se obiskovalcem nudi streha tudi ob paviljonih, smo pa dobili nenavadno lepo jesensko vreme, kakršno je v Ljubljani zelo redko oktobra. Čeprav prevladujejo južni vetrovi, je ostalo zadnja dneva vedro in celo megla se je v soboto razpršila prej kakor navadno. Včeraj je bilo sicer megleno vse dopoldne, zato je pa bilo tem lepše popoldne, sončno in skoraj vroče. Nedvomno tudi zdaj lepo vreme nekoliko vpliva na obisk velesejma in zato je bilo včeraj še tem živahnije na velesejmišču. Iz mesta je sicer odšlo mnogo meščanov, saj zdaj narava še tem bolj privlači ljudi iz zid mestnih zidov, ko se gozdovi odejajo v ognjene jesenske barve, vendar se to ni poznalo v prometu na ulicah in velesejmišču.

Kako se ljudje zanimajo za sedanji velesejem, se je pokazalo že po tem, da so velesejmišče napolnili že v zgodnjih dopoldanskih urah včeraj, čeprav dopoldne prejšnje čase navadno ni bil poseben dober obisk. Mnogi obiskovalci prihajajo zdaj na velesejem že zato, ker so radovedni, kakšni so novi paviljoni, med njimi se pa tudi naglo širi glas, da so sedanje razstave prirejene zelo skrbno ter učinko-

lepo razstavo, ki smo na njo lahko pomislili, v paviljonu H-J. Pri vrodu je bil pripravljen sprejet; dekleta so mu poklonila lep šopek cvetja. Visoki gost se je pohvalno izrazil zlasti o lepih izdelkih naših pohištvenih misarjev. Večjo pozornost so pa budili tudi drugi izdelki naše industrije in obrti.

Med tem ko se je ogledovalcem nudila v paviljonu J-H slika obrtne in industrijske zmogljivosti Ljubljanske pokrajine, so se v paviljonu K, na veliki, vzorno urejeni kmetijski razstavi poučili o našem kmetijstvu. Razstava je pregledna ter res poučna. Gostom sta jo pojasnjevala načelnik kmetijskega oddelka Visokega Komisarja ing. Podgornik in komisar dr. Moserl. Čeprav je v enem samem, ne posebno velikem oddelku težko prikazati vse kmetijske stroke, bo razstava vendar dosegla svoj namen, predvsem, da bo opozorila na silno pomembna kmetijska vprašanja naše pokrajine.

MOGOČNA REVILJA

ITALIJANSKEGA GOSPODARSTVA. Končno so si ogledali še razstavo v paviljonih C-D in E-F-G, kjer razstavljajo predvsem italijanske trdnice in ustanove. Obiskovalcu se nudi prava revija italijanske industrije, obrtne in kmetijske zmogljivosti. Posamezni oddelki so urejeni posebno okusno, kar velja zlasti za Narodno zvezo pokrajinskih konzorcijskih kmetijskih pridelovalcev kakor tudi za obrtniško razstavo Narodnega fašističnega zavoda za obrt in malo industrijo.

MINISTER O SEDANJEM VELESEJMU

Visoki gost je po ogledu čestital predsedniku velesejma in vsem sodelavcem k vzorni organizaciji razstav. Dejal je, da je ljubljanski velesejem običeren ter bogat. Naročil je predsedniku in velesejmskim delavcem, naj takoj po končani prireditvi nadaljujejo obnovitvena dela, da se bo razstavišče razširilo še bolj ter da se bo ljubljanski velesejem lahko uvrstil med svetovne velesejme z milanskim in lipzijskim. Prihodnje prireditve mora biti še popolnejša slika delavnosti Ljubljanske pokrajine.

Minister Eksc. Ricci je končno izjavil, da bo vlada posebej Ljubljanski pokrajini v prihodnje največjo pozornost, ker so njena gospodarska stremelja istovetna s stremelji drugih pokrajin.

Minister se je ob 13. poslovlil od predsednika in ravnatelja velesejma ter drugih spremljevalcev, nakar je zapustil velesejmišče v spremstvu Visokega Komisarja Eksc. E. Grazzoli. Velesejmišče se je potem kmalu začelo polniti in popoldne je bilo že zelo živahno v vseh paviljoni.

vito ter da razstavljajo v velikem slogu znamenita italijanska podjetja. Toda tudi razstava razstavljalcev naše pokrajine zasluži ogled, saj smemo reči, da najbrž ni bila še nikdar lepša. Vsaka koja posebej je prava šola za aranje. Nekateri koje so urejene z zelo skromnimi sredstvi skoraj najbolj učinkovito. V splošnem pa opazimo, da ni nikjer nakupinega blaga, koje so vse pregledne, a ker se tem bolj več učinkovitost, je mnogo ugodnejša svetloba v vseh paviljoni, tudi v starih. Nekateri razstavljalci se poslužujejo umetne razsvetljave tudi podnevi, bodisi za samo lepoto in reklamno izpopolnitve razstave ali, da je blago boljše razsvetljeno. Tako dosežajo močne svetlobne učinke n. pr. v paviljonu koncertna Montecatini, podjetje C. Erba v paviljonu E-F-G na razstavi medikamentov, v paviljonu »Italviscoso« itd. Se tem bolj prihaja do izraza dobra umetna svetloba (ki budi zaslužen občudovanje zlasti med ljudmi, nevajenimi vlemestne svetlobne reklame) zvečer. Ze zaradi razsvetljave kaže obiskati velesejem posebej med 19. in 21. Snoči je bilo zelo živahno na velesejmišču do 21.

Promet je bil nenavadno živahen ves dan. Včasih je mnoge privlačeval veseliščni prostor, ki ga letos prav za prav ni, a ga nihče ne pogrša, ker obiskovalci lahko na več krajih pokušajo sladka italijanska vina. Posebno hudo naval je bil včeraj v paviljonu L, kjer je imela svoje čase svoje prostore velika restavracija. Obiskovalci so vneto pokušali italijanska vina in posamezni so imeli toliko dela s tem pokušanjem, da ga bodo morali še nadaljevati, kajti vrst je toliko in druga od druge je boljše, da se ne moreš tako hitro odločiti. Prigrizovali so tudi lahko izvrstni italijanski sir, da je vino teklo na dober temelj.

Malo italijansčine za vsak dan

Trgovina. Il negozio.

Buon giorno, signore, che cosa comandate — dober dan, gospod, kaj želite? In che posso servirvi — s čim vam morem postreči?

Mi raccomandate questa cartoleria — ali mi priporočate to papirnico? Mi occorre della carta (da lettera, ordinaria) — potrebujem (pisemskega, navadnega) papirja. Avete dell'inchostro per penna stilografica — ali imate črnila za nalivno pero? Fatemi vedere delle penne stilografiche, col pennino un po' largo — pokažite mi nalivna peresa z nekoliko topim peresom. È una qualità d'una fabbrica di primo ordine — je kvaliteta prvovrstne tovarne. Con queste penne si scrive magnificamente, si possono garantire senza scrupoli — s temi peresi se imenito piše, lahko vam jih brez nadaljnega priporočim. — Quanto costa questa stilografica — koliko stane to nalivno pero? Ne prendete rona da sessantacinque lire e spero che scriverà bene — vzamem ga (pero) za 65 lir in upam, da bo dobro pisalo. Avete anche dei buoni temperalapis — ali imate tudi dobra špičala za svinčnike? Vorrei un lapis (una matita), ma

che non si spizzi subito — rad bi svinčnik, pa ne takega, da bi se koj zlomil. Abbiamo anche dei portalapis — imamo tudi podaljšala za svinčnike. Date mi della ceralacca — dajte mi pečatnega voska. Della carta bordata di nero — žalni (= črno obrobljeni) papir. Datemi cinquanta buste — dajte mi petdeset kuvert. Il cartone — lepenka.

Non c'è una libreria qui vicino — ali ni tukaj knjigarna v bližini? Vorrei comprarmi alcuni libri italiani — rad bi si nakupil nekaj italijanskih knjig. Che libri volete — kakšnih knjig hočete? Avete il dizionario di N. — ali imate N.-ov slovar? Sì, signore, è il migliore dizionario tascabile — da, gospod, (to) je najboljši žepni slovar. Avete il romanzo X del Y — ali imate Y-ov roman X? No, signore, è esaurito — ne, gospod, pošel je. Quando uscirà la nuova edizione — kdaj bo izšla nova izdaja? Vendete pure dei libri scolastici — ali prodajate tudi šolske knjige? Mostratemi il signore i libri che abbiamo ricevuti ultimamente — pokažite gospodu knjige, ki smo jih zadnjič prejeli. Ebbene, signore, avete trovato qualche cosa che vi convenga — no, gospod, ste našli kaj, kar vam ustreza?

Manj pokuševalcev je bilo pri kofah, kjer so kuhali razne čaje, vendar številni obiskovalci radi preizkusijo in pokušajo vse temeljito. Kakor v starih časih so tudi »pokusali« kranjske klobase, posebno pečnice, zelo so jim pa tudi šle v slast hrenovke. Marsikdo je bil presenečen, da so

mu tako dobro postregli v teh časih — da je pozabil na vojno. Sploh je vladalo včeraj na velesejmišču veselo razpoloženje, čeprav ni bilo posebnega veselničnega prostora, čemur je nedvomno precej pripomogla vojaška godba, ki je neumorno igrala, a odmore je izpolnila godba, ki se je razlegala iz zvočnikov.

Anton Leskovec: »Dva bregova«

Glavno žensko vlogo bo igrala v tej drami prerano umrlega slovenskega dramatika Sava Severjeva

Ljubljana, 6. oktobra

Kot druga novost v letošnji sezoni pride na dramski oder slovenskega dramatika, Leskovčeva igra »Dva bregova«. Anton Leskovec je bil namreč obetajoč domač dramatik, ki je žal prerano umrl, da bi mogel uživati še nadaljnje plodove njegovega dramskega razvoja. Njegovi najpomembnejši dramski deli sta »Dva bregova« in »Kraljična Haris«. Obe deli je uprizorila naša Drama pred dobrimi dvanajstimi leti.

Sava Severjeva

Izbera dramske snovi kaže, da Leskovec ni ljubil vsakdanjih motivov. Tako »Kraljična Haris«, kakor »Dva bregova«, očutujeta, da je iskal in skušal dramsko oblikovati svojevrstnost in neznano. Mikala so ga neznana dogajanja v človeškem življenju, ki nosijo pečat posebnosti in imajo v sebi prvine skrivnostnega in grozljivega. V tem pogledu se dviga Leskovec iz naturalizma v ekspresionizem.

Značilnost njegove dramatike v obeh igrah je hrepenenje v nek drug, bolj ali manj določen svet; tako kraljična Haris kakor Rona — obe glavni ženski v igrah — hrepenita iz ožine, prva iz oblija, druga iz bede v boljši, lepši svet.

Ivan Cesar

Vsebinska igre v treh dejanjih, ki jo je imenoval avtor »drama iz beraškega življenja«, se giblje v okolju beraške srenje. Avtor nam pokaže družbo beračev, katerih poglavar je Macafur; kot lik je več kot realna oseba, on predstavlja obenem

usodno moč, ki veže uboge k ubogim, zavrzence k zavrzencem. On je tista sila, ki zaznamuje človeka že ob rojstvu in čigar žig ostane neizbrisen do smrti. Macafur stoji kot poslednji na mostu, ki veže oba bregova.

Leskovčeva delo predstavlja kot celota pogled v globine hrepenenja ljudi na dnu življenja, subjektivno mišljenje in čustvovanje razreda bednih. S to osnovno mislijo, ki je vredna Leskovca kot dramatika, je pokazal bolečo rano družbenega življenja.

Mestoma nekoliko preobširno dejanje je v režiji prof. Sesta prirojeno odrskim nujnostim. Režija je ohranila noto tajnstvenosti in zagonetnosti, ki označuje to delo. Tudi inscenacija je namenoma držana v stilizaciji, ki odgovarja občutju drame.

Glavno žensko vlogo bo igrala Sava Severjeva, ki je postala po treh letih odsotnosti zopet članica naše Drame. Med tem je bila angažirana v Beogradu in Zagrebu, kjer je igrala z velikim uspehom. V Beogradu je bila zaposlena v sledečih vlogah: Shakespeare: Kar hočete (Olivija), Zweig: Siromakovo jagnje (Belilolija), Schurek: Pesem s ceste (glavna ženska vloga); doživela je 55 repriz; Bulgakov: Moliere (Armanda), Goldoni: Sluga dveh gospodov (glavna ženska vloga). V Zagrebu je nastopala zopet v igri »Pesem s ceste«, ki je imela tudi tam izreden uspeh, poleg tega je igrala v Ibsenovi drami »Gradbenik Solness« vlogo Hilde.

Sava Severjeva je našemu občinstvu dobro znana in njene igralske kvalitete so priznane od kritike in občinstva. V času, ko je bila naša članica, je ustvarila celovito zanimivih vlog, med katerimi naj omenimo predvsem njeno vlogo v »Simfoniji 1938«, dekle v »Beraški operi«, gospodično Julijo, glavno žensko vlogo »Kako bogatiti«, dekle v »Rivalih«, »Tujem detetu« in v »Kvadraturi kroga«. Severjeva predstavlja kot igralka zanimivo in svojevrstno osebnost, ki jo zna Ljubljana ceniti.

Glavno moško vlogo Macafurja bo igral Ivan Cesar, naš karakterni igravec in komik. Največ ga vidimo v komičnih vlogah, katere preveva njegova izredna naravnost in prvobitnost ter jim daje humor in neodoljivo komiko. Vendar pa pomeni Cesar tudi kot predstavljalec resnih vlog odlično moč. Spomnimo se le na njegove stvaritve v igrah »Striček Vanja«, »Češnjevi vrt«, na njegovega »Sodnika Zalamejskega«, na vojaka Flambeauja, v »Orliču«, na Johna v »Cvrčku za pečjo«, na župnika v »Hlapcih« in njegove očete v Finžgarjevih igrah, na Van Pacarda v »Simfoniji«, na doktorja Grozda v »Za narodov blagor«, na Chrisa v »Ani Christie« in župnika v »Mladosti« in priznati moramo, da je Cesar prav tako v teatrnem repertoarju nenačeljena moč naše Drame.

Nadaljnja zasedba vlog v Dveh bregovih je sledeča: Florja Briga — Sever, Kristof — Gregorin, župan — Milan Skrbincsek, Komposarica — Nablocka, Križmesvet — Peček, Soba — Rakarjeva, Muha — Gabrijeličeva.

Inszenacija je napravil ing. arh. Franz Maša SL.

Važna iznajdba v vinskem kletarstvu

Vse, ki imajo posla s kletarstvom opozarjamo na pomembno iznajdbo v zvezi z velesejmom

Ljubljana, 6. oktobra. Vinogradniško, gostilničarsko in trgovsko kletarstvo je doslej še vedno trpelo na veliki pomanjkljivosti: še vedno ni znan primeren postopek, kako bi bilo mogoče ohraniti sode za vino zanesljivo dobro, da bi ne bil pokvarjen okus vina. Strokovnjaki trde, da je bilo vsaj 30 odst. vsega vinskega pridelka vedno več ali manj pokvarjenega zaradi slabih sodov. Slab sod da vino neprijeten priokus, ali pa ga celo tako pokvari, da sploh ni več užitno. Zaradi nezanesljivosti sodov se vino pogosto pretirano zveplail, da so preprečili razne vinske bolezni. Pivci so seveda imeli priliko večkrat tožiti nad posledicami preveč zveplanega vina. Zdravega vina v zdravem sodu pa seveda ni treba tako zelo zveplati.

Nad polovico naših vinogradniških, gostilničarskih in trgovskih sodov trpi na okužbi po jesihovali kislini, raznih plesnih, neprijetnemu vonju in škodljivih glivicah. Zaradi tega nastaja leto za letom škoda, ki sega v milijone. Vino v nezdravih sodih

je manj vredno, pijača je neuporabna, v toplih poletjih pa celo večkrat neuporabna in škodljiva. Med kmetički vinogradniki je že pomrlo mnogo ljudi, ker so pili zavrelko (kubino).

Našemu znanemu vinogradniku E. Krulju iz Sevnice — ki živi že več mesecev v Ljubljani — se je posrečilo po številnih preizkušnjah in izkuztvu ter delu dolgih let izdelati trpežno napravo, ki omogoča, da lahko odpravimo vse naštetje pomanjkljivosti sodov povsem temeljito. Četudi je sod še tako nezdrav, ga je mogoče zopet vzposobiti, da je uporabljen, samo les mora biti še zdrav. S to napravo, ki se da uporabljati dolga leta, je mogoče sterilizirati vsak sod. Preprosta in cenena iznajdba je razstavljena na velesejmu v paviljonu Kmetijske družbe.

Obnavljajte naročnino

Vi occorre ancora qualche cosa — ali vam je še česa treba? Vorrei avere una copia della Storia del Z. — Rad bi en izvod Z.-jeve zgodovine.

Vorrei una bella stoffa — rad bi kakšno lepo blago. Che sorte di stoffa volete — kakšno vrsto blaga želite? A che prezzo — po kakšni ceni? Che prezzo vorreste mettervi — koliko bi dali? Ne abbiamo di tutti i prezzi — imamo ga po vseh cenah. Mostratemi ciò che avete di meglio — pokažite mi, kar imate najboljše. Ecco una bella stoffa per abiti d'estate — tole je lepo blago za poletne obleke. Se ne volete per calzoni, vi raccomandiamo questa stoffa — če hočete blaga za hlače, vam priporočam tole blago. Vi garantisco che è forte — jamčim vam, da je močno. Quanto lo vendete al metro — po čem ga prodajate meter? Lo trovo molto caro — zdi se mi zelo drago. Ditemi l'ultimo prezzo — povejte mi zadnjo ceno. Non ho che un prezzo — imam samo eno ceno. Ho soltanto prezzi fissi — imam samo stalne cene. Potete darmelo per x. lire — ali mi ga lahko daste za x. lir? Vi darò y. lire — dal vam bom y. lir. Davvero non posso venderlo a meno — zares, ne morem ga prodati ceneje. Sapete che sono un buon cliente — veste, da sem dober

odjemalec. È vero, ma non è giusto che io venda con perdita — res je, toda ni prav, da bi moral prodajati v zgubo. Voléte che io ve lo dia al prezzo di costo — hočete, naj vam ga dam po lastni ceni. Desiderate ancora qualche cosa — želite še česa?

Dov'è il reparto confezioni — kje je oddelek za konfekcijo? Le confezioni per signora sono al primo piano — konfekcija za dame je v prvem nadstropju. Fatemi vedere dei costumi da viaggio — pokažite mi kakšen popotni kostim. Voléte una stoffa a righe o una stoffa a quadrati o tutto un colore senza disegno — hočete črtasto ali karirano ali enobarvno blago brez vzorca? Le stoffe di fantasia sono di gran moda — fantazijski blagovi so zelo moderni.

Dov'è un appalto (una rivendita tabacchi, una tabaccheria) — kje je kakšna trafika? Datemi dieci sigarette X. — dajte mi deset X. cigaret. Una scatola di fiammiferi (cerini) — eno škatlo vžgalic (voščenihi vžgalic). Avete delle cartoline illustrate — ali imate razglednice? Sì, queste sono da cinquante e quelle da settantacinque centesimi — da, tele so po 50, one po 75 centesimov. Scegliete a vostro comodo — kar izberite si.

Horoskop za tekoči teden

od 6. do 12. oktobra 1941 — Transiti planetov s solncem ob rojstvu

Ljubljana, 6. oktobra.

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Rojeni v prvi tretjini trpe zaradi opozicije Pluta, ki bo trajala še dolgo. V sredini rojeni imajo srečo s denarjem, dočim kaže kritično za pogodbe in pisma. Zadnja tretjina ima smolo v družbi in ljubezni. Tudi za zdravje ne kaže dobro.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Precej ugoden teden v vseh vsakdanjih opravkih, posebno pa za one, ki znajo obračati denar in se spoznajo na račune.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnu: Bolj mračno razpoloženje v splošnem. Zdravje je še vedno v nevarnosti.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: V zabavi in kupčijah ne bo zadovoljstva. Nepovoljno zdravstveno razpoloženje. Teden z vsemi trdotami.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: V splošnem kaže dobro, posebno za denarne posle. Veselite se svojega zdravja.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Izkoristite dobro razpoloženje. Bolni smejo upati na izboljšanje.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Samo sredina teh rojstev sme računati na uspehe, vsi ostali naj se sprijaznijo s trdotami življenja.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Lahko dosežete uspehe v kupčijah. Zadovoljstvo v družabnem življenju. Vendar ne pozabite na pregovor: Kakor pridobijeno, tako izgubljen.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: Teden bo ugoden, akoimate opravka z nevarnim orodjem in vnetljivimi rečmi. Ako vam je do prepirov, jih zdaj lahko zanete.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Škorpijonu: Rojeni do 10. novembra bodo imeli srečo, ostali pa naj slepi sreči ne zaupajo.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Denar boste lahko dobili, če ga boste iskali, vendar ne delajte računov brez krčmarja.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Dober teden za umetnike, trgovce in za vse, ki so dobre volje. Smehljaja se ljubavna sreča. Samo za zdravje ne kaže dobro.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Projektor: čas od 12. in 13. uri;

KINO MATICA TELEFON 23-41

Na trapezoidnem ekranu in na zveznih velikih gledališčih in varietejah se odigrava zanimiva in globoka ljubljanska zgodba

Smej se Bajazzo

Fosco Giachetti Laura Solari

KINO UNION TELEFON 23-21

Sensacionalne komedije dirke... Zvezna filmska romanca slavnega Adolfa Menjoua

Velika dirka

Adolf Menjou Roger Daniel Dolores Costello

Iz Ljubljane

— **Iz Ljubljanske godišnjice kvarteta** je izšel iz komornega oddelka Državnega konservatorija v Ljubljani. Po uspešni produkciji od leta 1931. dalje je s delnimi spremembami posameznih svojih članov stalno koncertiral po vseh večjih naših mestih, kakor v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod. Med najvažnejše svoje koncerte, pri katerih je bil deležen najlaskavejših ocen mora prišteti koncerte v Beogradu, in v minulem letu tudi v Zagrebu. Leta 1934. je sodeloval z odlično našo pevko altistko go. Franjo Golobovo na mednarodnem glasbenem festivalu moderne glasbe v Firenci. Velika zasluga Ljubljanske kvarteta je, da je v teku svojega delovanja izvajal skoraj vsa domača dela, ki so pisana za godalni kvartet, kakor tudi najvažnejša dela iz tuje literature. Njegov prvi letošnji nastop bo v petek 10. t. m. ob pol 8. zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice v knjižarni Glasbene matice.

— **Iz Kolesarji in obisk velesejma.** Prejane čase so imeli kolesarji, ki so obiskovali velesejem, shrambo za kolesa na velesejmišču. Prostor je pa bil zelo tesen, tako da so mnogi puščali kolesa še po vsem velesejmišču, razen tega so se pa morali prepraviti s kolesi med množico. Zdjaj je za kolesarje boljše poskrbljeno. Velika garderoba za kolesa je določena na širokem hodniku zunaj paviljona C—D, ob cesti med velesejmom in kopališčem Ilirije. Vstop s kolesi na velesejem ni dovoljen, tako da kolesarji ne morejo pešev s kolesi pri vhodu in izhodu.

— **Iz Sladkor in mlo za oktober** bodo trgovci dobili od torka 7. t. m. dalje pri onih Grosistih, kjer so sladkor in maslo dobili v mesecu septembru. Trgovcem se pa za to blago ni več treba javljati v mestnem preskrbovalnem uradu zaradi posebnih nakazil, ker bodo dobili blago pri svojih Grosistih brez nakazil. Grosiste je namreč mestni preskrbovalni urad že obvestil, koliko blaga morajo izročiti posameznim trgovcem. Tudi maslobo bodo razdeljene na ta način in bo dan objavljen pozneje.

— **Iz Veseli teater v jesenski sezoni.** S 7. oktobrom prične 7. program »Vesela teatar« točno z začetkom ob 7. (19.) uri. V jesenski sezoni bodo predstave redno vsak torek, sredo, četrtek, soboto in nedeljo zvečer. Priporočamo, da si nabavite vstopnice v predprodaji, blagajna bo poslovala vsak dan od 10. do pol 13. in od 17. do 19. ure.

— **Iz Seznami davčnih osnov trgovin s suho robo in kurivom, trgovin s starino, cvetličarn, vrtnarjev in raznih obrtnih podjetij** so že razgrnjeni ter bodo razgrnjeni do 17. oktobra, seznami davčnih osnov trgovin z železnino in posodo, trgov. modistinj in krznarjev, sanatorijev, trgovin s sanitetnimi in zobotehničnimi predmeti, zdrav. preparati, parfumerij in kozmetičnih bodo razgrnjeni do 19. oktobra, seznami davčnih osnov lekarn, 20. oktobra ter opozarjamo zainteresirane, naj si jih ogledajo pri vratarju v pritličju leve hiše magistrata.

— **Iz Prvovrstna namizna jabolka kilogram** L. 3.— prodaja Franc Kham, Ljubljana, K. Presni trg 8. 448/n

Trgovstvo v Ljubljanski pokrajini

Ljubljana, 6. oktobra.

Po daljšem času je izšlo glasilo našega trgovstva »Trgovski list« na številnejših straneh kot velesejska številka. Med drugim zanimivim gospodarskim gradivom objavlja tudi članek o organizaciji trgovstva v Ljubljanski pokrajini in iz njega posnemamo naslednje podatke. Trgovstvo v naši pokrajini je še vedno organizirano po prislinskih združenjih, stanovska trgovska organizacija je pa Zveza trgovskih združenj, ki je bila ustanovljena 1. 1920. Zveza se deli za 8 trgovskih strok na osrednje oseke; v teh osekah so združeni trgovci iz vse pokrajine. V Ljubljanski pokrajini deluje 7 trgovskih združenj. Najmočnejše je Združenje trgovcev v Ljubljani s 1411 člani in s 24 sekcijami. Druga združenja imajo svoje seče: za ljubljansko okolico v Ljubljani (422 članov), za logaški sodni okraj v Logatcu (260), za ribniški sodni okraj v Ribnici (225), v Kočevju (141), v Novem mestu (290) in v Črnomlju (200). Slovensko trgovsko društvo »Merkur« je matica vseh trgovskih organizacij; ustanovljeno je bilo že 1. 1901. — Nadalje deluje še Društvo industrijcev in veletrgovcev, ustanovljeno leta 1925. — Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«, ustanovljeno 1. 1927, ki je že pred leti izplačalo na posmrtninah milijonsko vsoto, ne deluje več samo od lani, ko je njegove posle prevzel Združenje trgovcev v Ljubljani. — Med trgovske organizacije spada tudi Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov, ki deluje že 13. leto. Društvo upravlja posmrtninski sklad ter izplačuje iz njega posmrtnine svojcem umrlih članov.

Z Gorenjske

— **Nov hotel na Bledu.** Na južni strani Blejskega jezera ob lepi promenadi poti grade nov hotel. Nastal bo na kraju nedavno porušenega gradu Windischgrätz. Zgrajen bo po načrtih arhitektov dr. Moritza in dipl. ing. Heyeka in imel bo 110 postelj. Poslopje bo zgrajeno v renesančnem slogu, okna in okvirji vrat bodo vloženi z zelenim kremencem. Hotel bo že letos pod streho.

— **Zvočni kino na Bledu se seli.** Sedanja kinodvorana na Bledu nikakor ne odgovarja potrebam moderne zvočne kina. Zato so sklenili preurediti v kinodvorano gledališko dvorano bivšega Prosvetnega doma pri blejski cerkvi. Potrebna manjša popravila bodo kmalu končana. Blejski kino

dobi še dva lepa nova zvočna projektorja, ki bosta delovala izmenoma, tako da ne bo več neprijetnih dolgih odmorov.

— **Za olepiavo Jovenc.** Pred kratkim so odstranili na Trgu Adolfa Hitlerja nasproti hotelu tri lesene stojnice. V kratkem bo pa odstranjena še četrta. Tako bo ustrezno želji pretežne večine prebivalstva.

— **Zanimiv jurček.** Gobarica Marija Kern iz Vodic je našla te dni v gozdu zelo čudno zraščena dva jurčka. Iz večjega 12 cm visokega jurčka je zrasel na njegovem klobuku 7 cm visok dvojček.

— **Mrtvo neznanke** so našli 6. avgusta med postajama št. Vid in Medno. Neznanka je povozil vlak. Stara je bila okrog 25 let, vitke srednje postave, temnočrni gosti las, sivkastomodri oči. V spodnji čeljusti je imela na desni strani zlat mostiček, roke gladke in lepo negovane. Na sebi je imela rdečo volneno obleko, rdečkasto spodnje krilo in črne sems čevlje. Pri nji so našli moder žepni robc z monogramom D. J. Ponesrečenka je bila najbrž doma iz Gorenjskega ali Dolenjskega.

Beljaški pevci v Ptuj

V soboto so posetili Ptuj pevci z Beljaka. Pred osmimi leti so bili ptujski pevci v Beljaku in zdaj so jim beljaški vrnili poset. Ptujski pevci so pripravili gostem prišten sprejem. Iz Beljaka se je pripeljal v soboto zvečer 70 pevcev in na kolodvoru so jih sprejeli ptujski pevci z godbo. S kolodvoru so odšli na magistrat, kjer jih je pozdravil ptujski župan. Potem so priredili beljaški pevci koncert, na katerem so prepevali najlepše koroške pesmi. Včeraj so priredili po mestu odhod, mel katerim so prepevali koroške narodne pesmi. Po obhodu so odšli v okolico mesta. Snoti jim je pa priredilo ptujsko pevsko društvo pozdravni večer, na katerem je nastopil mešani zbor pod vodstvom zborovodje Edvarda Barčarja. Nastopila je tudi novoustanovljena godba pod vodstvom ravateljca Erjavca.

Danes dopoldne so si beljaški pevci ogledali zanimivosti Ptuja, popoldne se pa vrnejo domov.

Iz Novega mesta

— **Maksimalni cenik za šivilje in čevljarke dela.** Na podlagi navedbe Visokega Komisarija je civilni komisar g. dr. Ottone Griselli izdal za novomeški okraj sledeči maksimalni cenik: 1. za šivilje: damski plašč od 35 do 45 L; kazak obleka 20 do 25 L; večerna obleka 25 — 30 L, kostum 35 do 45 L; obleka 16 — 20 L; domača obleka 12 — 15 L; krilo 7 — 8 L; hlačno krilo 12 do 15 L; bluzja 7 do 8 L; otroška obleka do 6 let starosti 12 do 15 L; svileni dežni plašč 12 do 15 L. Posebej se smejo računati dela, katera niso označena v tem ceniku. Krznarska dela se smejo izvrševati samo pri posebnem krznarju, ne pa doma in to po plačilnem dogovoru. Vse potrebščine kot svila, sukanec, gumbi in drugo, se računa posebej. 2. čevljarška dela: a) za moške: novi čevlji 30 do 35 L; polnovi 15 — 19 L; templanje 12 do 14 L, škornji 70 do 80 L; gozjerji 60 L; popravilo pet 2 L; nove pete 4 L. b) za ženske: novi čevlji 25 do 30 L; polnovi 15 do 19 L; templanje in pete 9 do 12 L; popravilo pet 2 L; novi škornji 65 do 70 L; polnovi škornji 18 — 20 L; gozjerji 45 L. c) za otroke: novi čevlji št. 28 do 20 do 21 L; novi št. 29 do 35 L; 25 L; templanje in pete 6 — 8 L. Ti ceniki stopijo v veljavo takoj in bodo vsi prekrški od strani obrtnikov kot tudi strank na strožje kaznovani.

— **Zivilske nakaznice.** Za mesec oktober je mestni prehranjevalni urad že razdelil trgovcem živilske nakaznice. Stranke naj jih dvignejo, morajo pa ob dvigu nove nakaznice izročiti izpolnjeno in podpisano glavo za september. Opozarjajo se starši dijakov, ki bodo nadaljevali svoje študije v Ljubljani, da ne oddajo glave nakaznice teh dijakov, ker bodo dobili dijaki v Ljubljani nove živilske nakaznice samo proti predložitvi glav starih nakaznic.

— **Brezplačne kopeli za priseljence.** Stavbna zadruga »Prosvetni dom« je na prošnjo socialnega odbora novomeškega Rdečega križa odstopila več brezplačnih kart za javno kopališče v Prosvetnem domu.

LAMPAD

Lampade elettriche di tutti i tipi e per qualsiasi applicazione, prodotte nei grandissimi stabilimenti di Alipignano (Torino), dotati di macchinario modernissimo e di laboratori sperimentali perfetti

PHILIPS S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 20

Vsakovrstne električne tarnice, za različne uporabe, proizvede znanih, velikih tvornic v Alipignano (Torino), opremljenih s najmodernejšimi stroji in s dovršenimi eksperimentalnimi laboratoriji

Zahtevajte katalog: PHILIPS S.A.I. MILANO - VIA S. MARTINO, 20

ZARECA LUC

Radio Ljubljana

Torek, 7. oktobra 1941-XIX.

7.30: Poročila v slovenščini, 7.45: Pesmi in melodije, v odmoru napoved časa, 8.15: Poročila v italijanski, 12.15: Simfonična glasba, 12.40: Pesmi in melodije, 13: Napoved časa — poročila v italijanski, 13.15: Komunikacija glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: Orkester pod vodstvom mojstra Angelinija, 14: Poročila v italijanski, 14.15: Fantazija — orkester pod vodstvom mojstra Petralia, 14.15: Poročila v slovenščini, 17.15: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Sijanca, 19.30: Poročila v slovenščini, 19.45: Stanko Prek, solo kitara, 20: Napoved časa — poročila v italijanski, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 20.30: Gledališka sezona EIAR Mascani, Lodoletta v odmorih slovensko predavanje in vesti v slovenščini. Po operi poročila v italijanski.

Sreda, 8. oktobra 1941-XIX.

7.30: Poročila v slovenščini, 7.45: Operna glasba, v odmoru napoved časa, 8.15: Poročila v italijanski, 12.15: Koncert sopranistke Dore Kobackie, 12.35: Pestra glasba, 13: Napoved časa — poročila v italijanski, 13.15: Komunikacija glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: Orkestralna glasba pod vodstvom mojstra Gallina, 14: Poročila v italijanski, 14.15: Izbrana glasba pod vodstvom mojstra Petralia, 14.15: Poročila v slovenščini, 17.15: Koncert tenorista Antona Slatoljca, pri klavirju Marijan Lipovšek, 17.30: Koncert pianistke Adriane Mari, 19: Tečaj italijanske, poučuje prof. dr. Stanko Leben, 19.30: Poročila v slovenščini, 19.45: Lahka glasba, 20: Napoved časa — poročila v italijanski, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 20.40: Koncert ritmično simfoničnega orkestra Cora pod vodstvom mojstra A. Sempinija, 21.40: Slovensko predavanje, 21.50: Simfonični koncert pod vodstvom mojstra R. Lupia, 22.45: Poročila v italijanski.

DNEVNE VESTI

— **Nova grobova.** V Krčevini pri Mariboru je umrl upokojeni nadučitelj Jože Sabati, star 86 let. V Ptujju je pa umrla daleč naokrog znana hišna posestnica in lastnica kavarne Karolina Korše.

— **Otroški domovi v okraju Maribor.** V okraju Maribor mesto so bili odprti štiri otroški vrtci za 310 otrok in 4 otroški domovi za 200 otrok.

— **Delavcem prepričano zdravilišče.** Zagrebška mestna občina je prevzela nedavno podpravljen Stubiški toplice v Zagorju, ki jih bo prepustila delavcem. 500 delavcev je bilo že letos v tem zdravilišču, kjer so si utrdili zdravje.

— **Nemška vas na Hrvaškem.** Hrvatski notranji minister je izdal odlok o premeňovanju vasi odnosno občine Hrastovac v okraju Daruvar v Slavoniji v Eichendorf. V tej vasi prebivajo pretežno Nemci.

— **Rodbinske podpore na Hrvaškem.** Hrvatska vlada je izplačala doslej članom rodbin hrvatskih vojakov, ki so padli v vojni med Nemčijo in bivšo Jugoslavijo 33.000.000 kun. Korporacijsko ministrstvo je pa pripravilo osnutek zakona, po katerem bodo dobivale rodbinske podpore tudi civilne osebe, svoji rezervnih oficirjev, ustašev, legionarjev, hrvatskih dobrovoljcev in drugih, ki so izgubili življenje, ko se je ustanavljala samostojna Hrvatska država.

— **Prijava blaga, vskladščenega na Hrvaškem in Ljubljanski pokrajini.** Iz Celovca poročajo: Vse trdke odnosno osebe, ki imajo v Ljubljanski pokrajini in na Hrvaškem vskladščen blago, kupljeno odnosno plačano že pred vojno, pa še ne dobavljeno, se pozivajo, da nemudoma prijavijo svoje blago šefu civilne uprave, gospodarski oddelku na Bledu. V prijavi je treba navesti količino, vrsto in vrednost blaga, kdaj in pri kateri trdki je bilo kupljeno in dokazilo, da je bilo plačano.

— **Zatiranje malarije v Makedoniji.** V Ohridu se muči zdaj vodja nemškega Tropskega zavoda v Hamburgu prof. Mühls, ki proučuje legla malarije v Makedoniji. Pozneje bo predlagal pristojnim bolgarskim oblastem, kaj bi bilo ukreniti za učinkovito zatiranje malarije v Makedoniji.

— **Prepoved prodaje oblek na Hrvaškem.** Hrvatsko trgovsko ministrstvo je prepovedalo prodajo vseh vrst oblek prvotno do 1. oktobra, pozneje je bila pa prepoved podalšana do 6. oktobra.

— **Zvišanje cen v zagrebških hotelih.** V cene uradno zvišane za 20 odst. Tudi v zagrebških hotelih so bile s 1. oktobrom zagrebških kavarneh so bile cene s 1. oktobrom zvišane.

— **Uradno določene cene vseh živil na Hrvaškem.** Hrvatsko trgovsko ministrstvo je uradno določilo cene vseh živil. Vsako prekoračenje maksimalnih cen bo najstrožje kaznovano.

— **Nova občina s sedežem v Bregu.** Ko so določali mejo med Nemčijo in Hrvatsko je Nemčija odstopila Hrvatski pet vasi ob Savi vzhodno od Brežic. Te vasi so dobile posebno občino s sedežem v Bregu. Hrvatski tisk je porabil to priliko, da je naglasil udeležnost in širokogrudnost nemških oblasti ter pomen teh vasi za Hrvatsko.

— **Novo podjetje v Zagrebu.** V Zagrebu je bilo ustanovljeno novo podjetje Transmar Handels A. G., ki se bo pečalo z uvozom in prodajo različnega blaga zlasti deželnih in industrijskih pridelkov, živine, perutnine, vina itd. Akcijski kapital znaša 2.000.000 kun.

— **Zadovoljiva letina sladkorne pese na Hrvaškem.** Na Hrvaškem se je že pričelo spravljati sladkorna pesa, ki je obrodila zadovoljivo. Ker je bilo zadnje tedne lepo vreme je sladkorna pesa tudi po kakovosti dobra. Cene so bile določene na 62 kun za 100 kg kiste pese. Sladkorna pesa so že začeli voziti v sladkorno tovarno v Osijeku.

— **Ljudske kuhinje v Zagrebu.** Zagrebška občinska uprava namerava otvoriti več ljudskih kuhinj v katerih bodo dobivali hrano siromašni prebivalci, v prvi vrsti delavci. Hrana bo zelo poceni. Najsiromašnejši bodo dobivali v ljudskih kuhinjah čez zimo hrano brezplačno. Priprave za otvoritev ljudskih kuhinj so se že pričele.

— **Panonska keramika in ljutomerškem okraju.** Pod tem naslovom priobčuje večerajšnja »Marburgerzeitung« daljši članek, ki ga je napisal dipl. ing. Ferdinand Lupša.

— **Ponovno svarilo pred naseljevanjem v Mariboru.** Oblasti že drugič svare tiste, ki se nameravajo naseliti v Mariboru, da naselitev brez posebnega dovoljenja ni dovoljena. Kdor se hoče naseliti v Mariboru mora najprej dobiti tam stanovanje.

— **Prvi kuharski tečaj na Pragerskem.** Te dni je ženska organizacija štajerskega Heimatbunda priredila na Pragerskem prvi kuharski tečaj, ki ga je poslušalo mnogo žen in deklet.

— **Nemški Rdeči križ v Ptuj.** Takoj po zlomu bivše Jugoslavije je bil ustanovljen v Ptujju nemški Rdeči križ, ki pa ni mogel dobiti primernih prostorov. Zdjaj so hišo, v kateri se je nastanil, preuredili in renovirali. Nemški Rdeči križ v Ptujju ima na razpolago tudi ambulanco in posebno spalnico, kjer prenočujejo člani, ki imajo nočno službo. Na razpolago ima tudi dva reševalna avtomobila.

— **Blagovni promet med Hrvatsko in Nemčijo.** Od 15. okt. se bo upoštevalo 50% povišanje hrvatskih tarif, ki doslej v blagovnem prometu med Hrvatsko in Nemčijo še ni veljalo, tudi pri nemško hrvatskem blagovnem prometu.

— **Iz Večernji trgovski tečaj prične v torek 7. oktobra.** Poučuje se: knjigovodstvo, trgovstvo, korespondenca, računstvo, pisarniška dela, stenografija, strojeplasje, italijanska, nemščina, solnina nizka. — Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Zahtevajte prospekt: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

— **Hrvatsko gospodarsko zastopstvo se je vrnilo iz Benetk.** Hrvatsko gospodarsko zastopstvo na čelu s finančnim ministrom dr. Kosakom in državnim tajnikom za javna dela ing. Buličem, ki se je mudilo več dni v Benetkah na gospodarskih in finančnih pogajanjih, se je vrnilo v Zagreb. Pogajanj se je udeleževal tudi nekaj časa zunanji minister dr. Lorković, ki se je mudil privatno v Benetkah.

— **Odposlanstvo ustaške mladine v Italiji.** V soboto je odpotovalo iz Zagreba v Italijo odposlanstvo ustaške mladine pod vodstvom prof. Oršanića. Odposlanstvo ostane v Italiji 10 dni in imelo bo priliko seznaniti se z delovanjem fašistične mladine. Odposlanstvo poseti vsa kulturna središča Italije.

— **Gradnja novega savskega mostu pri Beogradu.** Dela na gradnji novega mostu čez Savo pri Zagrebu hitro napredujejo, čeprav so jih morali zaradi visoke narasle v prvi polovici septembra in zaradi velikega zastoja v dobavih gradbenega materiala za nekaj časa prekiniti. Na beograjski strani so temelji novega mostu že položeni in zabetonirani. V kratkem začne postavljati stebre v strugi Save. Dela bodo končana do konca tekočega leta, če ne bo posebnih ovir.

— **Iz Tečaji italijanske, nemščine in drugih jezikov — dnevi in večerni —** prične 6. oktobra. Oddelki: začetni, nadaljevalni, višji nadaljevalni in konverzacijski tečaji. Zahtevajte prospekt! — Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. — Posebni tečaji za strojeplasje, stenografijo, knjigovodstvo itd.

— **Znižane vozne na železnici** se bodo mogli poslužiti vsi, ki bodo potovali na letkšnji Ljubljanski velesejem. Velesejem bo od 4. do 13. oktobra. Na odhodni postaji se kupi cela vozna karta do Ljubljane in sicer med 1. in 13. oktobrom z veljavo 13 dni za brezplačen povratek. Vsak obiskovalec dobi na velesejmu brezplačno potrdilo o obisku pri blagajni, ko si nabavi vstopnico, ki stane za enkratni obisk L 4, za 10 obiskov pa L 15.

Od 7. oktobra dalje vsak torek, sredo, četrtek, soboto in nedeljo

VESELI TEATER

Začetek ob 19. (7.) — konec pred 21. (9.)

— **Težka nesreča.** V soboto popoldne se je pripetila v Bresternici blizu gostine Brudermann težka prometna nesreča. S Koroške je pripeljal tovorni avto, na cesti je pa stal kmečki voz. Šofer je zaklical vozniku, naj odpelje naprej mimo tovrnega avtomobila. Cesta, kjer sta se srečala voz in tovorni avto, je pa zelo ozka. Nesrečno naključje je hotelo, da se je pokvarilo na tovrnem avtomobilu krmilo in šofer ni mogel več obvladati vozila. Posledica je bila, da je na vso moč zavozil v voz, stoeč na robu ceste nad strmim bregom. Avto in voz s a se zvalila po pobočju hriba v Dravo. Slučajno je stalo v neposredni bližini več ljudi, med njimi tudi 26letni stavbni tehnik Franc Smrečnik, iz Maribora, pomožni delavec Vili Ahej iz Boča, 27letnik Ivan Gričnik iz Siemna in 58letnik zidar Feliks Serblim iz Selince. Tovorni avto je zgrabil vse štiri, ko se je zavalil po pobočju. Smrečnik je zadobil tako težke poškodbe, da se je onesvestil in so ga takoj prepeljali v bolnico. Aheju je zlomilo desno nogo in tudi nje ga so prepeljali v bolnico. Tudi Serblimu in Gričniku je zlomilo nogo. Poleg tega sta pa zadobila težke notranje poškodbe. Lahko poškodovan je bil še neki delavec, ki pa je ostal v domači oskrbi.

— **Nesreče.** V ljubljansko bolnico so prepeljali tri ponesrečence. Štiriletni sin strojnika iz Ljubljane Stanko Šemrov je ranjen na glavi. Med igro ga je udaril neki otrok z železnim loncem. — Petletni sin tesarja iz Velikih Lašč Jože Mihelič je padel z brajde in si zlomil desno nogo.

Obnovite naročnino!

CORA

TORINO • 1835

VERMOUTH CORA

olre 100 anni di fama

slavit že nad 100 let.

Otomane

imamo zopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurentni ceni

Tapetnistvo

E. Zakrajšek,

Miklošičeva 34

POHISTVO

po naročilu in vse vrste stolov izdelujem. Politram oprave in izvršujem vsa popravila najceneje. — Josip Zorman, Ljubljana, Breg 14. 1063

POUK

slovenščine, italijanščine, francosščine, nemščine, angleščine po strokovno usposobljenih močeh. Pojamlila in prijava od 5.—6. ure popoldne pri: prof. Sid. Jeras, Levstikova ulica 19. 1620

Kliseje

INDUSTRIJA
JUGOGRAFIKA

„IDEAL NEO-CLASSICO“

Radiatorji, caldaie, accessori »Ideale« per impianti di riscaldamento civili e industriali di qualsiasi potenza. Material »Ideal Neo Classico« per impianti autonomi

Zahtevajte kataloge »La gratis pri

SOCIETÀ NAZIONALE DEI RADIATORI

Via A. M. Ampère 102 MILANO

Tel. 286.805-286.850

Praznoverje zapelje človeka v zločin

O sredstvih, ki naj ščitijo zločince — V ameriškem podzemlju je priljubljena zlasti „zajčja tačka“

Pred kratkim je svetovno časopisje poročalo o razkritju umora, pri katerem je v neki južnoameriški državi zločinec usmrtil svojo žrtev z zasadijo pletilke v srce. Neki kriminalist je dognal, da je storilec ravnal pod vplivom praznoverja, ki je razširjeno med Indijanci plemena Inka. Ko so morila prejšnja, se je izkazalo, da je bilo res tako. Indijanci plemena Inka namreč verujejo, da dočakajo določeno skupno starost ljudi, rojeni istega dne. Kdor si hoče podaljšati svojo življensko dobo, more to storiti s tem, da odstrani človeka, ki je bil rojen istega dne. Kolikor je s tem »ukradek« let umorjenemu, pridejo njemu v korist. V knjigi, pisani za preiskovalne sodnike, ki obravnavajo znanstvene motive zločinov ter kriminalistične izkušnje za njih odkritje, je zlasti obširno poglavje o praznoverju, kot motivu zločinov.

Iz raznih krajev kjer je mnogo več analfabetov, kakor se splošno misli, se čisto poroča, da zločinci na kraju svojega dejanja zagreše nekaj, kar so takorekoč prisiljeni storiti in se temu sploh ne morejo upirati. Želeči zabrisati za seboj sledove svojega zločina, pustijo recimo na kraju zločina čevlji, ali pa odtise krvave roke z rano, ki so si jo sami prizadejali. Med Angličani in Američani je zelo razširjeno trgovanje z zajčjimi tačkami in morda ima ameriško podzemlje tudi svojega »kralja zajčjih tačk«. Zajec je lahkonoga žival in zločinec meni, da je varen pred zasledovanjem varnostnih oblasti, če ima pri sebi

zajčo tačko. Nič novega ne odkrijemo, če ugotovimo, da obstajajo med podzemljem in med najbogatejšimi sloji ameriške družbe živahni stiki. Žene in dekleta bogatih hiš v Angliji in Združenih državah hrani zajčje tačke v praznoverju, da se bodo v primeru nevarnosti mogle naglo umakniti iz raznih ljubavnih dogodivščin.

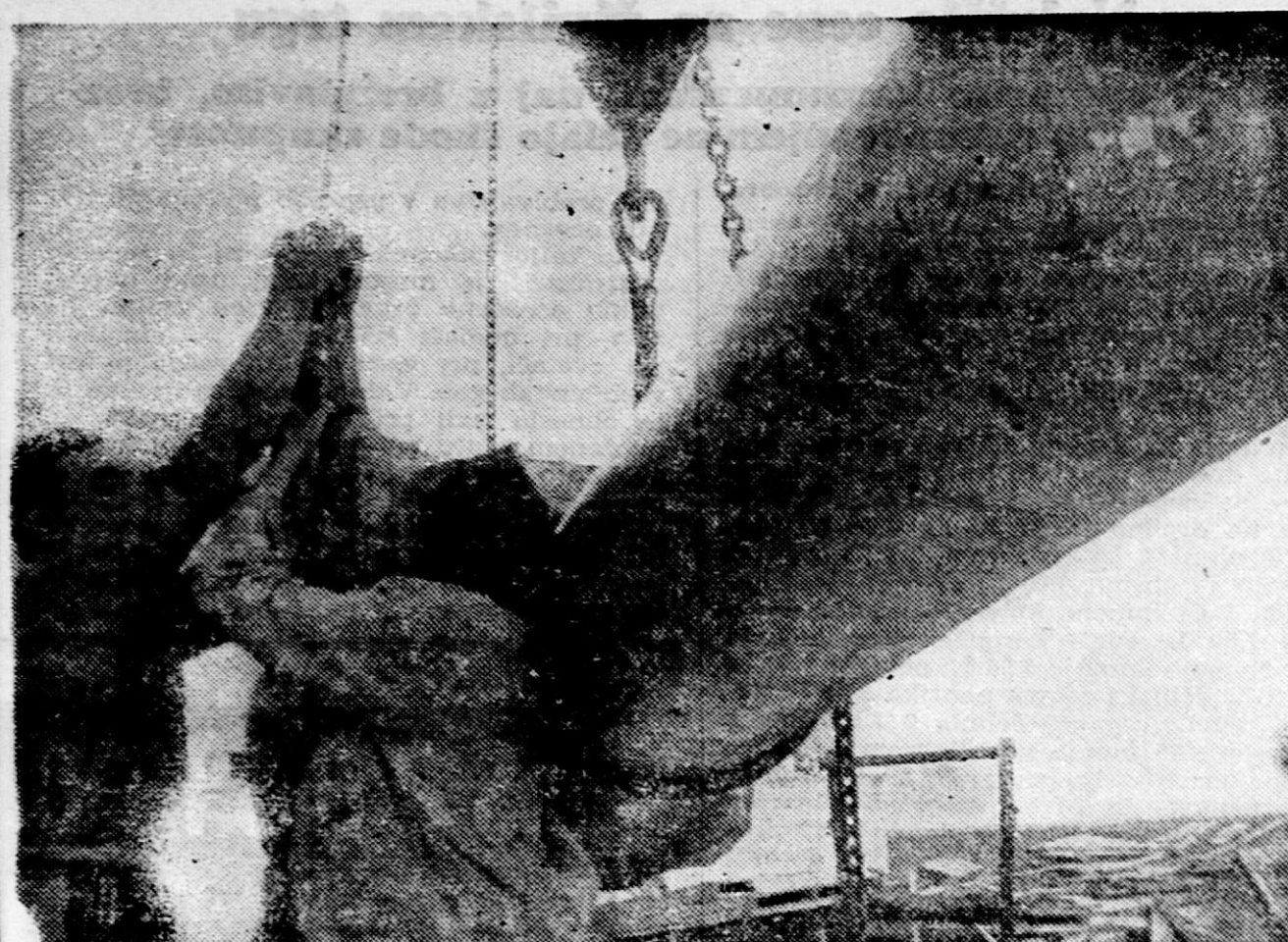
Vendar so to še razmeroma nedolžna praznoverja naziranja zločincev, ki se včasih pojavljajo tudi v Nemčiji. Tudi v berlinskih draguljarnah so že našli talismane zločincev. Ti talismani so bili poslani iz Poljske, Rusije, Srbije, s praznovernimi domnevmi, da imajo velik učinek. Iz Poljske izhaja nevarno praznoverje o »brleči sveči«. Zločinci razumejo pod tem luč, ki jo daje snov iz masti nedolžnega otroka. Lahko si nismo poslele, ki so niso pokazale samo izjemoma in ki so ena izmed pobud za marsikateri rop otrok v Združenih državah Severne Amerike. Kaj se doseže z »brlečo lučjo«? Praznoverje zločincev pravi, da učinkuje »brleča luč« uspalno na ta precivalce hiše, katero hočejo oropati. Ker so pa zločinci kljub poseti take »brleče luči« mnogokrat bili razočarani, se je to praznoverje stopnjevalo tako daleč, da se je smatralo da doseže »brleča luč« svojo največjo čudežno moč, če je izdelana iz snovi še nerojenega otroka. Kakšne posledice je to imelo, si lahko mislimo.

Praznoverje pa je čisto tudi povod za najtežje zločine, ki jih store še nekazno-

vani ljudje. Najstrašnejši primer take vrste so imeli v Smederevu 14. aprila 1892. Tega dne je vojak Niza Konstantinovci umoril svojega tovariša Vasilija Raduloviča s njegovim privoljenjem in sicer tako, da ga je skrbno obglavil. Zgodilo se je to zaradi praznovernega prepričanja, da je mogoče obglavljenemu glavo prilepiti nazaj ob izgovarjanju čarovniških izrekov. Tako »operiran« človek naj bi imel dar odkrivanja zakopanih zakladov.

Poučen v vrsti takih zločinov je vsakakor tudi dogodek, ki se je pripetil že pred 35 leti, neki ženi v Grossenheimu v Nemčiji. Prišla je na zatožni klopi kot požigalka, ker je zažgala posestvo svojega moža. Pri prvem sodnem zaslišanju je pripovedovala, da ji je preteklo jesen neka ciganka vrgla karte in svetovala, da naj zažge hišo, ker bo morala drugače pretrpeti strašne stvari. Žena si je vzela svoj zločin tako k srcu, da si je prvo nč po zaslišanju končala življenje. Nadaljna preiskava je dognala, da je imel njen mož velike dolgeve in bilo je presenetljivo, da je bilo posestvo tako visoko zavarovano. Zaradi tega je prav verjetna domneva, da je bil mož v zvezi s ciganko, da bi tako vplival na svojo praznoverno ženo.

Ti kratki primeri zadostujejo, da smo si na jasnem, da praznoverje čisto zelo vpliva na ljudi, da store zločine. Posledica tega spoznanja pa je, da je treba z vsemi sredstvi stremeti za tem, da se praznoverje onemogoči.

In una base aerea italiana si prepara un'azione di aerosiluranti — Italijanska letalska baza pripravlja napad z zračnimi torpedi

Eden najboljših naših slikarjev razstavlja

France Pavlovec je s svojo prvo samostojno razstavo potrdil sloves našega najboljšega krajinarja

Ljubljana, 6. oktobra. Zadnje nedeljo v septembru, ko je bila v spodnjih prostorih zaključena prva samostojna razstava Lojzeta Perka, je bila v novozgrajenih zgornjih prostorih galerije Obersnelj otvorena prva samostojna razstava našega najboljšega krajinarja Franceta Pavlovca.

Nenavadno veliko število ljubiteljev likovne umetnosti, ki so prišli na otvoritev razstave, dovolj zgovorno pričajo, kolikšne sloves uživajo Pavlovec in njegove umetnine med nami. Otvoritev razstave je bila tiha in neoficijska. Kljub temu pa je bil naval tolik, da so bili novi razstavniki prostori takoj prepolni.

Pričujoča razstava je, kot rečeno, prva Pavlovčeva samostojna razstava. V družbi pa je že večkrat razstavljal, ne samo v Ljubljani, tudi v tujini, kjer uživa velik sloves. Naj omenim le njegove umetnostne razstave v Zagrebu, Beogradu, Rimu, Londonu, Parizu itd. Povsod je žel na svoji poti navzgor upravičeno priznanje. Vse njegove razstave so doživle velik uspeh. Pavlovčevi pejsaji in tihožitja so res nekaj posebnega. Njegov čopič ustvarja umetnine, kakršnih pri nas še nismo imeli in še nima, ki bi ga imel prerasti. In vendar ni dvoma, da Pavlovec v svojem ustvarjanju še vedno stremi naprej, da se še vedno vzpenja.

Kakor Pavlovec sam pravi, so take samostojne razstave nujno potrebne, ker vsak slikar želi videti večje število svojih del skupaj razstavljenih in na ta način primerjati svoja starejša dela z najnovejšimi. Na taki razstavi je mogoče nadzorstvo nad lastnim delom. In dvoma, da so take retranspormivne razstave za vsakega posameznega umetnika nujno potrebne.

Z umetnikovimi deli sta napolnjena oba nova razstavalna prostora pri Obersnelju. Pavlovec je za svojo prvo samostojno razstavo zbral 40 slik. Od teh: 30 pejsajev,

ostale pa so tihožitja in portreti. Vsa slikarjeva dela so svojevrsnost; posebno krajine. V svoji posebnosti pa prav nič ne zaostajajo portreti in tihožitja. Med razstavljenimi deli prednjačijo po svojevrsnosti izražanja in učinkovitosti umetnine »Na vrtu« (št. 35), »Sava« (št. 4) in »Domačija sadjarja na Rašici« (št. 26). Dočim sta prvi dve sliki novejši deli, je poslednja starejšega datuma. Nekaj posebnega so Pavlovčevi portreti, ki na prvi pogled ne pravijo močnega vtisa. Tudi v tem pogledu je umetnik zelo napredoval. Portreti št. 13 »Gospodična P.«, št. 21 »Portretna studija«, št. 25 »Gospodična Vladoša«, št. 30. Katja« in skica lastnih otrok so vse pozornosti vredne umetnine. Vsa razstavljenega dela, v glavnem plod dela enega leta, vzbujajo vso pozornost velikega števila občinstva, ki stalno polni oba razstavalna prostora.

Med ogledom razstave sem se razgovarjal s Pavlovcem, ki je marsikaj zanimivega povedal. Pogovarjala sva se o mnogem. O izgleh slovenske umetnosti pravi, da so dobri. Če... Zanimal sem se, kako vpliva vojna na njegovo ustvarjalno delo. V začetku so dogodki vplivali negativno. Povsem razumljivo. Nenadna sprememba. Toliko nepričakovanih dogodkov. Kmalu pa se je znašel in še bolj se je oprijel dela. Se krepkeje je prijel čopič in delal je več ko kdaj koli prej...

Narčtov Pavlovec nima. Pač pa mnogo želja, mnogo volje, moči pa so preslabe. Marsikaj bi si želel narediti tako pozna svoje sposobnosti in moči. Ve kaj more in kaj ne more. Neštevilni so čudoviti še neobdelani motivi, ki jih ne zna, ki se jih ne upa upodobiti, pač pa upa, trdno upa, da jih bo mogoč kdaj pozneje, ko bodo na razpolago moči, ko bi imel sposobnosti... Nikakor ne bo pozabil strašnega neba nekega prazničnega jutra... Goyal... -mr.

Izjemne pravice žensk v prestopnem letu

Čudni običaji pri raznih narodih v starih časih

Po starem običaju so bile priznane v prestopnem letu ženskam posebne, izjemne pravice. Ta običaj je bil razširjen zlasti med narod. Keltskega plemena. Dekleta so imele med drugim pravico potegovati se v prestopnem letu za moške in iskati jih same, dočim so morala v navajnih letih potrpežljivo čakati, da so se oglasili ženinji sami. Neka legenda iz 12. stoletja pripoveduje, kako je prišlo do tega običaja.

Sveta Brigita se je baje obrnila na Sv. Patrika s prošnjo, naj bi se odpravila kričeča krivica, da lahko samo fantje snubijo dekleta. S tem naj bi bila dekleta v svojih željah in poskusih oškodovana. Sveti Patrik je baje predlagal, naj bi smela dekleta sama izbirati ženine v vsakem sedmem prestopnem letu. To se je pa zdelo Sv. Brigiti premalo. Prosila je, naj bi veljalo to za vsako prestopno leto. Da bi svojo prošnjo še bolj podprla, se je takoj poslužila te pravice in predlagala Sv. Patriku zakonito zvezo. Ker je bil pa Sv. Patrik malo prej položil svečano zaobljubo,

da bo ostal vse življenje samec, se je morala Sv. Brigita zadovoljiti s tem, da ji je podaril svilen robec.

Na škotskem so imeli že leta 1288. zakon, po katerem je bilo v prestopnem letu dekletom in vdovam ne samo dovoljeno snubiti fante, temveč je moral fant ali vdovec, ki je dekleta odnosno vdovo odklonil, plačati precej visoko denarno globo, če se mu ni posrežilo dokazati, da je že oženjen. V Franciji so se podobne zakonske določbe že v 17. stoletju pogosto uveljavljale. Seveda pa tega niso bili posebno veseli moški, ki so odločno protestirali proti izjemnim ženskim pravicam v prestopnem letu in so se v tej zavezi obrnili celo na kralja. V Escandiu, mestecu severoameriške države Michigan, je še zdaj priznana navada, da dekletu, ki se v prestopnem letu na podlagi te pravice omoži, ni treba plačati nobenih stroškov za poroko, niti za poročno gostijo, pa naj bo še tako metna. Če se pa pozneje loči, ji tudi ni treba plačati advokatskih stroškov.

Krompir v Nemčiji

Kakor za nas, je tudi za Nemce krompir, kar je na primer za Italijane kruh. Iz najnovejših podatkov nemškega poljedelskega ministrstva je razvidno, da je Nemčija lani pridelala 70 milijonov ton krompirja. V normalnih časih je nemški narod porabil od 12 do 13 milijonov ton krompirja na leto, sedaj pa, ko je manj mesa in masloč, pa je ta konzum dosegel že 22 milijonov ton. Večji konzum zahteva seveda večje organizacijske napore, zlasti v pogledu prevoza. Zaradi navedenega večjega konzuma je namreč potrebno 625.000 železniških vagonov več ko prej ali približno 12.500 tonskih vlakov po 50 vagonov vsak. Te številke dovolj jasno povedo, kolikšne napore bodo morale vzdržati nemške železnice zaradi povečanega uživanja krompirja. Glede nakupa krompirja je določeno, da si sme vsak Nemec nabaviti krompirja, kolikor ga potrebuje za svo zimo, vendar mora izkazati, da ima za njegovo shrambo primerne prostore.

Zalivski tok prinaša whisky

Plima in viharji so zanesli zadnje čase poleg mnogih min in raznih razstreliv na severodonsko obalo tudi najrazličnejše predmete, posebno poncirane angleške kletarske izdelke. Stari sherry, portsko vino in whisky v velikih steklenicah je morje deloma naplavilo, deloma so pa našli to žlahtno kapljico mornarji pred vrtninami vrati vile danskega ministrskega predsednika. V zalivu pri Strandder Køge so našli naplavljen tudi 600 litrski sodček zlatega marsala.

V kolikor se tako blago najde naplavljen na obali pripade najditelju, drugače pa

priide na javno dražbo. V Jutsku je bila oni dan velika dražba v morju najdenih predmetov. Dostop na dražbo so pa imeli samo interesi, ki imajo od oblasti dovoljenje, da smejo uvažati vino iz inozemstva.

Enotne cene v vseh italijanskih restavracijah

Merolajne fašistične organizacije je proučujoče vprašanje, ki ga je sprožil tisk, namreč o nujnosti uvedbe enotnih cen vseh živil po vseh italijanskih restavracijah. V mnogih mestih so enotne cene že uvedene. Kar se tiče vrste jedi je uvedena tudi enotnost, že odkar se je pričelo v Italiji racioniranje živil. Predpisane so gotove vrste jedi ob določenih dneh, pa tudi njihova teža. Gostom je zagotovljena dobra hrana po določenih cenah. S tem se bo prihranilo mnogo živil. Cene so že odnošno bodo še določene po vrstah restavracij, razdeljenih v posebne razrede v 1., 2., 3. in 4. vrste. Vino in napitina sta izvzeta iz enotnega cenika.

Avtomobilske ceste tudi v Španiji

Tudi v Španiji začno v kratkem graditi moderne avtomobilske ceste po nemškem vzorcu. Prva taka cesta bo zgrajena od Madrida proti francoski meji. Španske avtomobilske ceste bodo široke 40 m. P sredi bodo razdeljene z zelenim pasom. Ob straneh bodo pa imele steze za p še in kolesarje. V prvi vrsti mislijo Španci moderne avtomobilske ceste iz Madrida, pozneje bodo pa modernizirali vse svoje cestno omrežje.

Obnavljajte naročnino

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman

— Čujte, — sem dejal in mu položil zaupljivo roko na ramo, — inteligentni fant ste. Mislim, da se bova lahko sporazumela. Način, kako ste našli moj naslov, dokazuje, da ste iznajdljivi. Zdaj, ko sva prijatelja, mi lahko poveste, kaj se je zgodilo snoči po mojem odhodu v krčmi v Sohu.

— Prav rad, gospod Pipe... Če plačate, imate tudi pravico vedeti, kaj se je zgodilo. Snoči je torej vaš pajdaš...

— Moj pajdaš?

— Da, tisti, ki ste se ga z mojo pomočjo odkrili. Mož trdi, da je vaš pajdaš, da ste zelo bogati in da ste ga vi uničili... Meni seveda to ni jasno. Bil je tako neumen, da se je dal pretentati in to je končno njegova stvar.

— Ta človek laže, — sem dejal z ogorčenjem, ki naj bi bilo iskreno. — Nesramno laže, vam pravim. Nasprotno, on me je uničil, zdaj bi se mi pa zopet rad obesil na vrat, da bi ga vzdrževal.

— Saj razumete, da ni moja stvar vmešavati se v take zadeve, — je dejal Bill Sharper. — Jaz si samo prizadevam pošteno preživljati se s tem, da

služim zdaj temu, zdaj onemu. Vaš pajdaš nima niti belica in zato me ne zanima.

— Varujte se tega človeka... on je policijski agent!

— Mislite?

— To vem točno.

— Torej se ga bom ogibal. Ker pa ne razume niti besede angleščine, ni preveč nevaren. Vpričo njega lahko človek brez strahu govori.

— Nikar se ne zanašajte na to.

Prispela sva do Trafalgar Squarea.

— Oprostite, zdaj vas moram zapustiti, — mi je dejal Bill Sharper... Če bi slučajno zvedel kaj novega, vam sporočim. Da, saj res, moj naslov vam je znan. — Toda povejte mi, kako ste zvedeli zanj?

— Kaj lahko. Sledil sem vam.

— Vidim, da ste zelo spretni.

— Ne, pač sem pa podkovan v svoji stroki.

— Bili bi izborni detektiv.

— To so mi rekli že mnogi.

— Zdi se mi tudi, da ste razumni in preudarni.

— Kakor to pač razumete...

— Hočete reči, da se znate hitro odločiti, če je treba.

— Da.

— Ali hočete zaslužiti sto funtov?

— Kdo bi ne hotel zaslužiti sto funtov?

— Počakajte, najprej moram vedeti, če ste pripravljeni sprejeti moj predlog.

— Povejte, kaj mi predlagate. Zelo verjetno je, da ga sprejemam. Za kaj pa gre?

Delal sem se, kakor da razmišljam, potlej sem pa odgovoril z resnim glasom:

— Zaenkrat vam ne morem še ničesar povedati. Ali hočete, da se jutri sestaneva?

— Če hočete vi. Kje pa?

— Pri meni.

— V Aruundell Streetu?

— Da.

— Kdaj?

— Okrog enajstih dopoldne.

— Velja... Pridem k vam.

Segla sva si v roke in se razšla pred Guild Halla. Ko je Bill Sharper zavljal za vogal King Streeta, sem krenil naglo proti kolodvoru Charing Cross.

Tam sem kupil dva vozna listka do Dovra, potlej sem se pa vrnil domov.

Moja ljubica je še ležala v postelji.

— O, — je dejala, ko me je zasledala, — ti si že tu?

— Ali je to očitek?

— Ne, dragec moj, toda pred poldnem te nisem pričakovala.

— Kgnčal sem svoje opravke prej, nego sem pričakoval.

— Torej bova obedovala v mestu?

— Da, Edita, če hočeš, čeprav bi mi bilo ljubše, če bi nama sobarica prinesla obed v sobo. Danes boš imela mnogo dela in morda bi storila prav, če bi ne izgubljala časa.

Edita se je dvignila na postelji, so podprla glavo z roko in me začudeno pogledala.

— Mnogo dela, praviš?

— Da, najina prtljaga...

— Tvoja prtljaga?...

— In tvoja tudi, Edita, ker odpotuješ z menoj.

— Zares?

— Kaj misliš, da se šalim?

Moja ljubica je skočila s postelje, me objela okrog vratu in me jela poljubljati, poskakujoč od veselja, kakor otrok, ki so mu obljubili lepo igraro.

— Oh, Edgar, to je veselo presenečenje! Kako dober si! Torej se odpeljeva na Holandsko. Kolika sreča! Pravi, da je Holandska zelo lepa. Nedavno sem dobila razglednico od neke svoje prijateljice iz Rotterdamu. Lepo razglednico, na kateri so naslikani vetrni mlini in mladenčici s kučmami v lečih hlačah in cokoljah. Ah, kako sem zadovoljna, Edgar, moj ljubljani Edgar! Da, zelo zadovoljna! Koliko in kako lepo presenečenje! Da. obedovati morava doma. Takoj pozvoni gospodinjo, naj nama pripravi kaj dobrega za obed, ta čas se pa oblečem...

In radostno nasmejana je izginila v 'soletni kabinet.

Praznoverje zapelje človeka v zločin

O sredstvih, ki naj ščitijo zločince — V amerškem podzemlju je priljubljena zlasti „zajčja tačka“

Pred kratkim je svetovno časopisje poročalo o razkritju umora, pri katerem je v neki južnoameriški državi zločinec usmrtil svojo žrtev z zasadijo pletilke v srce. Neki kriminalist je dognal, da je storilec ravnal pod vplivom praznoverja, ki je razširjena med Indijanci plemena Inka. Ko so morila prešli, se je izkazalo, da je bilo res tako. Indijanci plemena Inka namreč verujejo, da dočakajo določeno skupno starost ljudi, rojeni istega dne. Kdor si hoče podaljšati svojo življensko dobo, more to storiti s tem, da odstrani človeka, ki je bil rojen istega dne. Kolikor je s tem »ukradel« let umorjenemu, pridejo njemu v korist. V knjigi, pisani za preiskovalne sodnike, ki obravnava znanstveno motive zločinov ter kriminalistične izkušnje za njih odkritje, je zlasti obširno poglavje o praznoverju, kot motivu zločinov.

Iz raznih krajev kjer je mnogo več analfabetov, kakor se splošno misli, se čisto poroča, da zločinci na kraju svojega dejanja zagreše nekaj, kar so takorekoč prisiljeni storiti in se temu sploh ne morejo upirati. Želeč zabrisati za seboj sledove svojega zločina, puste recimo na kraju zločina čevlji, ali pa odtise krvave roke z rano, ki so si jo sami prizadejali. Med Angliji in Američani je zelo razširjeno trgovanje z zajčjimi tačkami in morda ima ameriško podzemlje tudi svojega »kralja zajčjih tačk«. Zajec je lahkožoga žival in zločinec meni, da je varen pred zasledovanjem varnostnih oblasti, če ima pri sebi

zajčjo tačko. Nič novega ne odkrijemo, če ugotovimo, da obstaja med podzemljem in med najbogatejšimi sloji ameriške družbe živahni stiki. Žene in dekleta bogatih hiš v Angliji in Združenih državah hranijo zajčje tačke v praznoverju, da se bodo v primeru nevarnosti moge naglo umakniti iz raznih ljubavnih dogovorov.

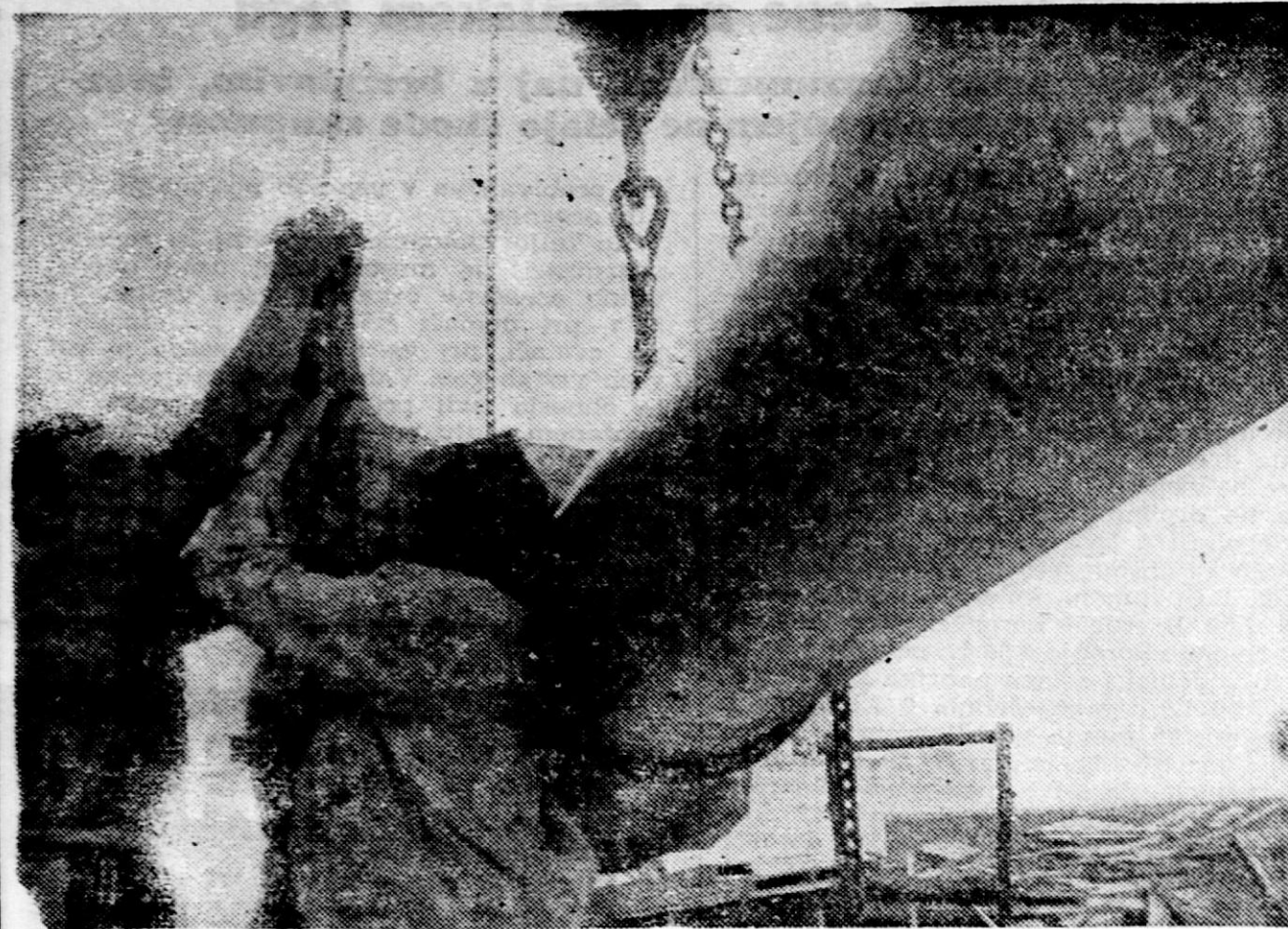
Vendar so to še razmeroma nedolžna praznoverna naziranja zločincev, ki se včasih pojavljajo tudi v Nemčiji. Tudi v berlinskih draguljarnah so že našli talismane zločincev. Ti talismani so bili poslani iz Poljske, Rusije, Srbije, s praznovernimi domnevmi, da imajo velik učinek. Iz Poljske izhaja nevarno praznoverje o »brleči sveči«. Zločinci razumejo pod tem luč, ki jo daje snov iz masti nedolžnega otroka. Lahko si nislmo posledice, ki so niso pokazale samo izjemoma in ki so ena izmed pebud za marsikateri rop otrok v Združenih državah Severne Amerike. Kaj se doseže z »brlečo lučjo? Praznoverje zločincev pravi, da očinkuje »brleča luč« uspalno na preživljanje hiše, katero hočejo oropati. Ker so pa zločinci kljub poseti take »brleče luči« mnogokrat bili razočarani, se je to praznoverje stopnjevalo tako daleč, da se je smatralo da doseže »brleča luč« svojo največjo čudežno moč, če je izdelana iz snovi še nerojenega otroka. Kakšne posledice je to imelo, si lahko mislimo.

Praznoverje pa je čisto tudi povod za najtežje zločine, ki jih store še nezakono-

van ljudje. Najstrašnejši primer take vrste so imeli v Smederevu 14. aprila 1892. Tega dne je vojak Niza Konstantinovič umoril svojega tovariša Vasilija Raduloviča s njegovim privoljenjem in sicer tako, da ga je skrbno obglavil. Zgodilo se je to zaradi praznovernega prepričanja, da je mogoče obglavljenemu glavo prilepiti nazaj ob izgovarjanju čarovniških izrekov. Tako »operiran« človek naj bi imel dar odkrivanja zakopanih zakladov.

Poučen v vrsti takih zločinov je vsakakor tudi dogodek, ki se je pripetil že pred 35 leti, neki ženi v Grossenheimu v Nemčiji. Prišla je na zatožni klopi kot požigalka, ker je zažgala posestvo svojega moža. Pri prvem sodnem zaslišanju je pripovedovala, da ji je preteklo jesen neka ciganka vrgla karte in svetovala, da naj zažge hišo, ker bo morala drugače trpeti strašne stvari. Žena si je vzela svoj zločin tako k srcu, da si je prvo nč po zaslišanju končala življenje. Nadaljna preiskava je dognala, da je imel njen mož velike dolgove in bilo je presenetljivo, da je bilo posestvo tako visoko zavarovano. Zaradi tega je prav verjetna domneva, da je bil mož v zvezi s ciganko, da bi tako vplival na svojo praznoverno ženo.

Ti kratki primeri zadostujejo, da smo si na jasnem, da praznoverje čisto zelo vpliva na ljudi, da store zločine. Posledica tega spoznanja pa je, da je treba z vsemi sredstvi stremeti za tem, da se praznoverje onemogoči.

In una base aerea italiana si prepara un'azione di aerosiluranti — Italijanska letalska baza pripravlja napad z zračnimi torpedi

Eden najboljših naših slikarjev razstavlja

France Pavlovec je s svojo prvo samostojno razstavo potrdil sloves našega najboljšega krajinarja

Ljubljana, 6. oktobra. Zadnje nedeljo v septembru, ko je bila v spodnjih prostorih zaključena prva samostojna razstava Lojzeta Perka, je bila v novozgrajenih zgornjih prostorih galerije Obersnelj otvorenja prva samostojna razstava našega najboljšega krajinarja Franceta Pavlovca.

Nenavadno veliko število ljubiteljev likovne umetnosti, ki so prišli na otvoritev razstave, dovolj zgovorno prič, kolikš sloves uživajo Pavlovec in njegove umetnine med nami. Otvoritev razstave je bila tiha in neoficielna. Kljub temu pa je bil naval tolik, da so bili novi razstavnici prostori takoj prepolni.

Pričujoča razstava je, kot rečeno, prva Pavlovčeva samostojna razstava. V družbi pa je že večkrat razstavljal, ne samo v Ljubljani, tudi v tujini, kjer uživa velik sloves. Naj omenim le njegove umetnostne razstave v Zagrebu, Beogradu, Rimu, Londonu, Parizu itd. Povsod je žel na svoji poti navzgor upravičeno priznanje. Vse njegove razstave so doživle velik uspeh. Pavlovčevi pejsaji in tihotizija so res nekaj posebnega. Njegov čopič ustvarja umetnine, kakršnih pri nas še nismo imeli in težko se bo dobil kdo, ki bi ga mogel prerasti. In vendar ni dvoma, da Pavlovec v svojem ustvarjanju še vedno stremi naprej, da se še vedno vzpenja.

Kakor Pavlovec sam pravi, so take samostojne razstave nujno potrebne, ker vsak slikar slikar želi videti večje število svojih del skupaj razstavljenih in na ta način primerjati svoja starejša dela z najnovejšimi. Na taki razstavi je mogoče nadzorstvo nad lastnim delom. Ni dvoma, da so take retranzportivne razstave za vsakega posameznega umetnika nujno potrebne.

Z umetniškimi deli sta napolnjena oba nova razstavalna prostora pri Obersnelju. Pavlovec je za svojo prvo samostojno razstavo zbral 40 slik. Od teh: 30 pejzažev,

ostale pa so tihotizija in portreti. Vsa slikarjeva dela so svojevrsnost; posebno krajine. V svoji posebnosti pa prav nič ne zaostajajo portreti in tihotizija. Med razstavljenimi deli prednjačijo po svojstvenosti izražanja in učinkovitosti umetnine »Na vrtu« (št. 35), »Sava« (št. 4) in »Domacija sadjarja na Rašici« (št. 26). Dočim sta prvi dve sliki novejši deli, je poslednja starejšega datuma. Nekaj posebnega so Pavlovčevi portreti, ki na prvi pogled ne napravijo močnega vtisa. Tudi v tem pogledu je umetnik zelo napredoval. Portreti št. 13 »Gospodična P.«, št. 21 »Portretna študija«, št. 25 »Gospodična Vladoša«, št. 30. Katja« in skica lastnih otrok so vse pozornosti vredne umetnine. Vsa razstavaljena dela, v glavnem plod dela enega leta, vzbujajo vso pozornost velikega števila obiskovalcev, ki stalno polni oba razstavalna prostora.

Med ogledom razstave sem se razgovarjal s Pavlovcem, ki je marsikaj zanimivega povedal. Pogovarjala sva se o mnogem. O izgledih slovenske umetnosti pravi, da so dobri. Če... Zanimal sem se, kako vpliva vojna na njegovo ustvarjalno delo. V začetku so dogodki vplivali negativno. Povsem razumljivo. Nenadna sprememba. Toliko nepričakovanih dogodkov. Kmalu pa se je znašel in še bolj se je oprijel dela. Se krepkeje je prijel čopič in delal je več kot kdaj koli prej...

Načrtov Pavlovec nima. Pač pa mnogo želja, mnogo volje, moči pa so preslabe. Marsikaj bi si želel narediti toda pozna svoje sposobnosti in moči. Ve kaj more in kaj ne more. Neštevilni so čudovitosti še neobdelani motivi, ki jih ne zna, ki se jih ne upa upodobiti, pač pa upa, trdno upa, da jih bo mogel kdaj pozneje, ko bodo na razpolago moči, ko bi imel sposobnosti... Nikakor ne bo pozabil strašnega neba nekoga prazničnega jutra... Goyat...

-mr.

Spet nekaj o gobah

Ljubljana, 6. oktobra. Težje prebavljive so za občutljive želodce vse trde in težke gobe, če jim ne sledimo kože, ki se n. pr. pri lepem čebuljarju sleče prav tako lahko kot pri čebuli. Seveda pa to ni pravilo za vse trde in goste gobe, ki so najbolj izdatne za hrano. Prav ta izdatnost je marsikdaj vzrok, da se ta ali oni pritožuje na gobe, ker si je želodec z njimi preveč napolnil ter tako preobčutili želodec le s težavo prebavi preveliko množico. Pomisliti namreč moramo, da so gobe enako težke ali še težje prebavljive kot nekatere vrste mesa. Prebavljivost gob pa najbolj olajšamo s tem, da ne pripravimo samo ene vrste gob, temveč napravimo jed iz več vrst užitnih gob, saj je taka jed tudi mnogo bolj okusna.

Preobčutljivim in bolnim želodcem seveda ni mogoče svetovati, katere gobe naj jedo in koliko jih smejo zaužiti, ker bi s tem posegali že v zdravniško vedo, ki tudi ne more na splošno določati zdravil, temveč lahko pomaga samo po preiskavi posameznika. Se enkrat pa opozarjamo, da

so vse pogrebe gobe škodljive, čeprav najzlahtnejše vrste. Prav tako niso več za kuhane stare gobe ter nad 24 ur odmrzne. Glavno pa je — kakor pri vseh težje prebavljivih jedeh — da gobe dobro prežvečimo, seveda pa tudi dobro pripravimo. Vsaka goba mora biti prekuhana ali prepražena, da je lažje prebavljiva. V stalni razstavi gob na semenišču je spet nekaj novih vrst, predvsem pa opozarjamo na kostanjevko, ki je redkejša goba, pa prav dobra za vsestransko uporabo. Čeprav prezreana nekoliko pomodri, se ni treba te gobe bati. Kostanjevka je zelo podobna jurčku tako po svoji zunanosti kakor po okusu. Nov na razstavi je tudi bakrenoredeči polzar, ki pa ne spada med najboljše gobe, pač je pa užiten, dokler je mlad.

Dobili smo tudi nove najvišje cene za dolgo vrsto gob, da se bo prebivalstvo lahko založilo s to dobro prehrano. Vse prodajalke gob morajo imeti vsako vrsto gob natančno obeleženo s ceno, ki pa nikakor ne sme presegati oblastno določene najvišje cene za tisto vrsto. Gospodinjje odslej brez skrbi kupujejo najzlahtnejše gobe na trgu, ker se na razstavi same lahko prepričajo o njih užitnosti in vrednosti,

Izjemne pravice žensk v prestopnem letu

Čudni običaji pri raznih narodih v starih časih

Po starem običaju so bile priznane v prestopnem letu ženskam posebne, izjemne pravice. Ta običaj je bil razširjen zlasti med narodi keltskega plemena. Dekleta so imele med drugim pravico pogotovati se v prestopnem letu za moše in iskati jih same, dočim so morala v navalnih letih potrpelivo čakati, da so se oglasili ženini sami. Neka legenda iz 12. stoletja pripoveduje, kako je prišlo do tega običaja.

Sveta Brigita se je baže obrnila na Sv. Patrika s prošnjo, naj bi se odpravila kričica krivica, da lahko samo fantje snubijo dekleta. S tem naj bi bila dekleta v svojih željah in poskuhih oškodovana. Sveti Patrik je baže predlagal, naj bi smela dekleta sama izbirati ženine v vsakem sedmem prestopnem letu. To se je pa zdelo Sv. Brigiti premalo. Prosila je, naj bi veljalo to za vsako prestopno leto. Da bi svojo prošnjo še bolj podprla, se je takoj poslužila te pravice in predlagala Sv. Patriku zakonsko zvezo. Ker je bil pa Sv. Patrik malo prej položil svečano zaobljubo,

da bo ostal vse življenje samec, se je morala Sv. Brigita zadovoljiti s tem, da ji je podaril svilen robec.

Na škotskem so imeli že leta 1288. zakon, po katerem je bilo v prestopnem letu dekletom in vdovam ne samo dovoljeno snubiti fante, temveč je moral fant ali vdovec, ki je dekleta odnosno vdovo odklonil, plačati precej visoko denarno globo, če se mu ni posreželo dokazati, da je že oženjen. V Franciji so se podobne zakonske določbe še v 17. stoletju pogosto uveljavljale. Seveda pa tega niso bili posebno veseli moški, ki so odločno protestirali proti izjemnim ženskim pravicam v prestopnem letu in so se v tej za levi obrnili celo na kralja. V Escandani, mestecu severnoameriške države Michigan, je še zdaj priznana navada, da dekletu, ki se v prestopnem letu na podlagi te pravice omoži, ni treba plačati nobenih stroškov za poroko, niti za poročno gostijo, pa naj bo še tako metna. Če se pa pozneje loči, ji tudi ni treba plačati advokatskih stroškov.

pride na javno dražbo. V Jutsku je bila oni dan velika dražba v morju najdenih predmetov. Dostop na dražbo so pa imeli samo interesi, ki imajo ob obliži dovoljenje, da smejo uvažati vino iz inozemstva.

Enotne cene v vseh italijanskih restavracijah

Merolajne fašistične organizacije pročujejo vprašanje, ki ga je sprožil tisk, namreč o nujnosti uvedbe enotnih cen vseh živil po vseh italijanskih restavracijah. V mnogih mestih so enotne cene že uvedene. Kar se tiče vrste jedi je uvedena tudi enotnost, že odkar se je pričelo v Italiji racioniranje živil. Predpisane so gotove vrste jedi ob določenih dneh, pa tudi njihova teža. Gostom je zagotovljena dobra hrana po določenih cenah. S tem se bo prihranilo mnogo živil. Cene so že odnošno bodo še določene po vrstah restavracij, razdeljenih v posebne razrede v 1., 2., 3. in 4. vrste. Vino in napitina sta izvzeta iz enotnega cenika.

Avtomobilske ceste tudi v Španiji

Tudi v Španiji začno v kratkem graditi moderne avtomobilske ceste po nemškem vzorcu. Prva taka cesta bo zgrajena od Madrida proti francoski meji. Španske avtomobilske ceste bodo široke 40 m. V sredini bodo razdeljene z zelenim pasom, ob straneh bodo pa imele steze za p.šec in kolesarje. V prvi vrsti mislijo Španci moderne avtomobilske ceste iz Madrida, pozneje bodo pa modernizirali vse svoje cestno omrežje.

Obnavljajte naročnino

služim zdaj temu, zdaj onemu. Vaš pajdaš nima niti belica in zato me ne zanima.

— Varujte se tega človeka... on je policijski agent!

— Mislite?

— To vem točno.

— Torej se ga bom ogibal. Ker pa ne razume niti besede angleščine, ni preveč nevaren. Vpričo njega lahko človek brez strahu govori.

— Nikar se ne zanašajte na to.

Prispela sva do Trafalgar Squarea.

— Oprostite, zdaj vas moram zapustiti, — mi je dejal Bill Sharper... Če bi slučajno zvedel kaj novega, vam sporočim. Da, saj res, moj naslov vam je znan.

— Toda povejte mi, kako ste zvedeli zanj?

— Kaj lahko. Sledil sem vam.

— Vidim, da ste zelo spretni.

— Ne, pač sem pa podkovan v svoji stroki.

— Bili bi izborni detektiv.

— To so mi rekli že mnogi.

— Zdi se mi tudi, da ste razumni in preudarni.

— Kakor to pač razumete...

— Hočete reči, da se znate hitro odločiti, če je treba.

— Da.

— Ali hočete zaslužiti sto funtov?

— Kdo bi ne hotel zaslužiti sto funtov?

— Počakajte, najprej moram vedeti, če ste pripravljeni sprejeti moj predlog.

Cela vas pokopana pod snegom

Strašni snežni meteži, kakršnih ne poznamo niti najstarejši ljudje, so divjali zadnje dni septembra v čilski in argentinski oblasti And. Vas Caracoles je zasul plaz, ki je pridrl v dolino iz višine 3000 m in uničil vse kar je dosegel. Reševalci so že prvi dan odkopali iz snega več trupel. V sneg in led so morali izkopati več predorov, da so mogli priti do hiš zasute vasi, ki jo je pokrivala 30 m debela plast snega in ledu. Položaj prebivalcev prizadetega kraja je bil prve dni zelo težak, ker je primanjkovalo hrane.

Čilski letalci so skušali metati čilskemu prebivalstvu živila in zdravila, toda to delo je šlo spodobno zelo počasi. Argentinska letala, ki so tuili poskušala prisrskotiti žrtvam snežnih metežev na pomoč, so se morala dogniti do 7000 m visoko, da so se izognila silnemu viharju.

Iz zdravniških odkritij

Zdravnika Snyder in Davidson sta preiskala več sto rodbin in ugotovila, da se podedujejo tudi motnje v okusu. Nekateri ljudje imajo ta čut zelo slabo razvit, ali pa povsem okrnjen. Če oče in mati nista imela nobenega okusa, ga tudi otroci nimajo. Spol pa na dednost ne vpliva. — Ozon je po Aubergu učinkovito sredstvo proti krenčnemu gnojenju in kostnim f. stulom, zlasti čeljustim. Najmodernejši aparati, izlelujoči povsem čisti ozon, nam omogočijo to popolnoma neškodljivo zdravljenje, ki se priporoča zlasti za stomatologijo. — Cigarete brez nikotina in kava brez kofeina imajo po Bernayu isti učinek, da namreč pospešujejo izločanje kisline, kakor jo pospešujejo cigarete z nikotinom in navadna kava.

Pesnik in avtogrami

Slavni Tennyson je imel velike križe in težave s svojimi častilci, ki so ga nadgledovali s prošnjami za podpis ali za nekaj vrstic njegove pisave. Nekateri so bili zelo iznajdljivi, kadar so hoteli doseči svoj cilj. Nekoč mu je poslal tak vsiljive pismo, v katerem ga je prosil, naj mu pove, kateri znanstveni slovar je boljši, Webster ali Ogilvie. Pesnik je vzel škarje, izbrisal s pisma ime Ogilvie, ga nalepil na papir in poslal svojemu vsiljivemu častilcu kot odgovor.

Barcelona mesto stoletnih

Barcelona je očivilno mesto, kjer živi v Španiji največ stoletnikov. Nedavno je zopet umrla v Barceloni neka žena, stara 103 leta. To je že šesta stoletnica, ki je umrla v tako visoki starosti. V Barceloni pa živi še več nad 100 let starih ljudi. Barcelona že dolgo slovi po tem, da so mnogi njeni prebivalci dočakali visoko starost. Lani sta umrla v Barceloni dva nad 100 let stara prebivalca. Katalonci so sploh znani po trdnem zdravju.

Krompir v Nemčiji

Kakor za nas, je tudi za Nemce krompir, kar je na primer za Italijane kruh. Iz najnovejših podatkov nemškega poljedelskega ministrstva je razvidno, da je Nemčija lani pridelala 70 milijonov ton krompirja. V normalnih časih je nemški narod porabil od 12 do 13 milijonov ton krompirja na leto, sedaj pa, ko je manj mesa in maščob, pa je ta konzum dosegel že 22 milijonov ton. Večji konzum zahteva seveda večje organizacijske napore, zlasti v pogledu prevoza. Zaradi navedenega večjega konzuma je namreč potrebno 625.000 železniških vagonov več kot prej ali približno 12.500 tonskih vlakov po 50 vagonov vsak. Te številke dovolj jasno povedo, kolikšne napore bodo morale vzdržati nemške železnice zaradi povečanega uživanja krompirja. Glede nakupa krompirja je določeno, da si sme vsak Nemec nabaviti krompirja, kolikor ga potrebuje za svo zimo, vendar mora izkazati, da ima za njegovo shrambo primerne prostore.

Zalivski tok prinaša whisky

Plima in viharji so zanesli zadnje čase poleg mnogih min in raznih razstreliv na severnodansko obalo tudi najrazličnejše predmete, posebno poncirane angleške kletarske izdelke. Stari šerijeri, portsko vino in whisky v velikih steklenicah je morje deloma naplavilo, deloma so pa našli to zlahtno kapljico mornarji pred vrtnimi vratci vile danskega ministrskega predsednika. V zalivu pri Strandder Køge so našli naplavljen tudi 600 litrski sodček zlatega marsala.

V kolikor se tako blago najde naplavljen na obali pripade najditelju, drugače pa

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman.

— Čujte, — sem dejal in mu položil zaupljivo roko na ramo, — inteligenten fant ste. Mislim, da se bova lahko sporazumela. Način, kako ste našli svoj naslov, dokazuje, da ste iznajdljivi. Zdaj, ko sva prijatelja, mi lahko poveste, kaj se je zgodilo snoči po mojem odhodu v krčmi v Sohu.

— Prav rad, gospod Pipe... Če plačate, imate tudi pravico vedeti, kaj se je zgodilo. Snoči je torej vaš pajdaš...

— Moj pajdaš?

— Da, tisti, ki ste se ga z mojo pomočjo odkrižali. Mož trdi, da je vaš pajdaš, da ste zelo bogati in da ste ga vi uničili... Meni seveda to ni jasno. Bil je tako neumen, da se je dal pretentati in to je končno njegova stvar.

— Ta človek laže, — sem dejal z ogorčenjem, ki naj bi bilo iskreno. — Nesramno laže, vam pravim. Nasprotno, on me je uničil, zdaj bi se mi pa zopet rad obesil na vrat, da bi ga vzdrževal.

— Saj razumete, da ni možja stvar vmešavati se v take zadeve, — je dejal Bill Sharper. — Jaz si samo prizadevam pošteno preživljati se s tem, da

44

služim zdaj temu, zdaj onemu. Vaš pajdaš nima niti belica in zato me ne zanima.

— Varujte se tega človeka... on je policijski agent!

— Mislite?

— To vem točno.

— Torej se ga bom ogibal. Ker pa ne razume niti besede angleščine, ni preveč nevaren. Vpričo njega lahko človek brez strahu govori.

— Nikar se ne zanašajte na to.

Prispela sva do Trafalgar Squarea.

— Oprostite, zdaj vas moram zapustiti, — mi je dejal Bill Sharper... Če bi slučajno zvedel kaj novega, vam sporočim. Da, saj res, moj naslov vam je znan.

— Toda povejte mi, kako ste zvedeli zanj?

— Kaj lahko. Sledil sem vam.

— Vidim, da ste zelo spretni.

— Ne, pač sem pa podkovan v svoji stroki.

— Bili bi izborni detektiv.

— To so mi rekli že mnogi.

— Zdi se mi tudi, da ste razumni in preudarni.

— Kakor to pač razumete...

— Hočete reči, da se znate hitro odločiti, če je treba.

— Da.

— Ali hočete zaslužiti sto funtov?

— Kdo bi ne hotel zaslužiti sto funtov?

— Počakajte, najprej moram vedeti, če ste pripravljeni sprejeti moj predlog.

— Povejte, kaj mi predlagate. Zelo verjetno je, da ga sprejemem. Za kaj pa gre?

Delal sem se, kakor da razmišljam, potlej sem pa odgovoril z resnim glasom:

— Zaenkrat vam ne morem še ničesar povedati. Ali hočete, da se jutri sestaneva?

— Če hočete vi. Kje pa?

— Pri meni.

— V Aruundell Streetu?

— Da.

— Kdaj?

— Okrog enajstih dopoldne.

— Velja... Pridem k vam.

Segla sva si v roke in se razšla pred Guild Hallo.

Ko je Bill Sharper zvil za vogal King Streeta, sem krenil naglo proti kolodvoru Charing Cross.

Tam sem kupil dva vozna listka do Dovra, potlej sem se pa vrnil domov.

Moja ljubica je še ležala v postelji.

— O, — je dejala, ko me je začela, — ti si že tu?

— Ali je to očitek?

— Ne, dravec moj, toda pred poldnem te nisem pričakovala.

— Kgnčal sem svoje opravke prej, nego sem pričakoval.

— Torej bova obedovala v mestu?

— Da, Edita, če hočeš, čeprav bi mi bilo ljubše, če bi nama sobarica prinesla obed v sobo. Danes boš imela mnogo dela in morda bi storila prav, če bi ne izgubljala časa.

Edita se je dvignila na postelji, so podprla glavo z roko in me začudeno pogledala.

— Mnogo dela, praviš?

— Da, najina prtljaga...